14. sty. Il Diritto.
National potępia pogróżki, zawarte w liście algier: ogłoszonym przez gen. Hersz oraz dystyk: w Temps, mający char. urzędowe - Także pogróżki szkodzą, rozjątrzają a nie mają skutków żadnych które: Dir: ubolewa, że Natio: przypisuje Włochom tajne zamiary na Tunis. -

Rząd ang: przez ambas: swego poprosił min. spraw zagr: by podziękował admir. Fincati za pomoc i dobre usługi, wyświadczone adm. Seymour podczas demonstr: w Dulcygnojanie i wszystkim oficerom włos: którzy mieli ten udział, podziękował mu i w ich imieniu powtórzył uczuci wyrazy na dowód ang:

Osservatore 15. sty:
Pytanie korespond: do Secolo, ubolewającego nad ogromem wydatków, na które naraża Sycyl przez podróż królewską, zwłaszcza biedne Girgenti
Tenże:
Dolorosa statistica: wzrost ciągły zbrodni wszelkiego rodzaju po całym Włoszech:

Ossero. 16. sty:

Wyliczą ostrów ktoremi otaczają w Sycy: podróż Król:

Diritto 17. sty:

⊕ Burmistrz w Lentini, gdy przejeżd król - omdlał z radości - król jechał z Katanii do Syrak.

o Osserv. 18. sty:

⊕ Unione gìle dale 200.000 fr. świętop:

Wybory uzupełniające - demonstr: w Rzy: na korzyść Rusp

O artyk: w Diritto przyprz: się do wzrostu zbrodni.

Aur: 18 sty:

o Przyjęcie jenerał: i prokurato: zak: w Watyk:

+ Diritto 12. sty

O wymaganiu się kryminal: występk.

Diritto 16 sty

+ List prof. S. Ferri o środkach zaradcz i lepszej nadziei - odpow: na artyk: wspomn

Aur. 19 sty.

Szczegóły o podróży Król:

Królow. Małg. - nie chce iść do teatr Massimo -

Ossero. 19. sty:

O sekt: rewoluc: w Romanii i Markach -

O biskup: w Sycyl:

Osser: 22. sty:
Rozczarowanie po odjeź: Król ze Sycy:
ogrom poniesion wydatk

Osserv. 23. sty:
Grupowa: się przyszły stronnictw
Proces o przeniew: w muz. Kircher:

Dritt. 24. sty.
Otwarcie Akad. huigi:

Osserv. 27. sty:
Zaprzecza pogłoskom o zmianach w dyplo:
papier:
O podróż: króla i królowej pytana urzędowe:
że nie byliby pojechali nie odebraw zapewnienia,
że wszędzie otrzymają błogost: kościoła -
Tamże o ostrożno: używan: podczas podróż:
Mityn repub. odłożony

Osserv. 28. sty:
Garib: nie przyjedzie więcej na mityng -
Odkrycie archeol: - posąg boika Semon Sancus -
Eucaliptus zam. tytunia -

Osserv. 29. sty:
O petycya: przeciw rozwod:
Wspomnie: z podróż: Król:
przyjęcie króla w Rzymie -
Zatorg zaraz zmiejszono - gdyż nikt nie
przyszedł do Kuttke

Osserv. 30. sty: Tamże o wycho. materyal:
Biskupi szczyt. podczas podróż król.
O życiu i spraw. prof. Ardigò –
Diritto 30 sty:
o Koniec procesu przeciw Pop: Rom:
Papież studyuje wychow. belgij.
Avro: 30: sty
Balan wycho z redak.
Osserv. 1. lut:
Nie prawda, że ks. kat: stanie do wyborów
w iii koleg:
Osserv. 2 lut.
O marnowaniu pieniędz podczas podróż król:
Mityng możliwych
O waryat: we Włoszech
Diritt. 2. lut.
Projekt rozwodów –
Tamże o prof. Ardigò
Diritt. 3. lut.
o Mowa min. oświe: o prof. Ardigò
O fundusz: dobroczyn:
Diritt. 5. lut.
Conversaz. scientif:
Diritt. 1. lut.
Riforma della penalità

Diritto. 4. feb:
Un osservazione (prof. Andigò)
bibliogr. wschodu
Diritto 6 febb.
Scuole e professori (Andigò)
O nocie do rządu tureck:
Diritt. 8. feb:
o malarce Polce w Rzym. Ferichau
Osser. 9. feb.
o Hojnow Ojca S. dla semin.
Osserv. 10. feb.
Pielgrz. mędz: wyjechali 7° z Medzo.
audyencj: W. Ks. Mikołaja
Osserv. 11. feb:
pierwszy dzień wielk mityngu
przyjęcie deleg: apost. u sułtana
Diritt. 11. f.
Przegl głosów: pozrech: bo stwy klerykk:
Mityng mityngów
Osserv. 12. feb.
Mityng mityngu: 2i dzień —
Dir. 12 f.
Przegl głos. pow: arty: 2i
mityng porzech: 2i dz.

Osserv. 13. f.
O niepew. istnienia wład. mw.
Mityng nad mityng:
O rozwodach
Munific: del S. Padre
Ditt. 17 f.
Mityn: demonstr. zabronione
O Mityngu
Logica de' Clericali

Diri: 17. feb.
Giordano Bruno

Osser. 20 f:
Niezgody w minist.
bal Pallav.
Rocznica Leona XIII
Ditt. 20 f.

Giordano Bruno II

Osserv. 22 f.
Il medagliere vaticano
Zatarg podrzędnej histor. powzrał
Rocznica wyboru Leona XIII

Diritto 22 f.
Giordano Bruno
Libro verde
Min. wojny bardzo dobry

—

Osserv. 27. f:
Wiadomości z Watyk.

Div: Vm:
Riforma delle Opere Pie –
Giord. Bruno V
Peroli

Historya Malarstwa.

La peinture italienne par Georges Lafenestre. Paris. Quantin. vol. I.
(Depuis les origines jusqu' à la fin du XVe siècle)

Jest to jeden z tomików tak pozyt. Bibliothèque de l'enseignement des beaux-arts.

Część I. Początki
(wiek 1–13)

Rozd. 1. Malarstwo starożytne.

Aby zrozum. malar. chrz. trzeba pozn. malar. starożyt.: tu pierw. kształt. się ne drug. i zw. jego tradyc. się kiem.
Zob. artyk. Malerei w Baumeister'a: Denkmäler d. Klass. Altert. p. 857 nast.
Jakkolw. nap[?] obra: starożyt. zaginę. mog. jedn. zdać sob: spraw: o rozwij. starożyt. malar. jego techni. i przedmiot. Zorda: grob. do kota morze [illegible] nierliz. wary, okryt. malowidł. Zorda: malowi. ścien. w grob. etrusk. w mie. Rzym. i miast. Kempan: pod Wezuw.

1.

(Helbig, Untersuch. üb. d. campan. Wandmalerei 73)
Zostawia nam mozaiki, które częściowo powtarzają dawniejsze obrazy. Odkryte stare malowidła w grob. greck. Przekonanie się, że takie skulptury zwrócone na sarkofagach imitowały kompozycje malarskie lub zostawały pod ich wpływem. Nawet w kompozycji Fid. zdaje się być wpływ malarstwa może Polignota. Coraz więcej przebyła się uznaniu na stronie Michaelis'a, według którego malarstwo wskazywało nowe tory plastyce, a druga strona nie da się wyprowadzić od drugiej malarstwa.
Hom. nie wspomina nigdy o malowaniu, ale gra świata kolorów w wyrob. metalowych musiał być, jak widać z opisu tarczy Achill. Schliemann odkrył w ruinach zamków w Tiryns najdawniejsze malowidła greckie: kuglarz na byku. Byk biały z czerwonemi plamami. Tło malowidła niebieskie, wypełnione białym. W Mykenach znaleziono pomalowane stuki. Podczas wędrówki doryjskiej i najbliższe czasy nie wiemy o losach malarstwa: dopiero za Pizystrata (wiek VI) napotykamy szczątki malowideł w Attyce i Attyce. W Azyi Mn. malowidła sarkofag. gliniane pomalowane: (blis. Klazomenae) Na czerwonym tle nieb. tło białe, na niem narysow. figury żółte liniami, a wypełnione czerwon. lub czerwono-czarn.-kolo.

Malowid.-te podob. do ulwetek. W Atty. znale.
blisko steli Arystyona, która była polichrom. inna
stela, podobn. form. i napis. Λυσέα ἐνθάδε σῆμα
πατὴρ Σήμων ἐπέθηκεν, a gdy wyblakł. kolor. zostały
wyraźn. na powierz. (Loeschcke i Thiersch) przekon.
się że Lyseas podob. do Arystyona - trzyma w jed.
ręce ~~patera~~ gałąź w praw. puchar - chiton był ~~[illegible]~~ purpur.
gałąź ziel. puchar czerw. płaszcz bia. To było czerw.
Pierw. Kimon z Kleonai wedł. Plin. rob. wyraźnt.
zgrabn. figu. i wedł. nieg. więc. wraz pomalow.

Polignot

Ale już przechodzi. do wiek. Fidia. i pierw. wielk.
mala.: Polignot. Pochod. z wysp. Thasos, przebyw.
w Aten. pod Cymon. Polecon. mu malow. wielk.
kompoz. w gmach. publicz.: w Stoa Poikyle, w Ana-
keion, w Theseion, nadto obraz. na drew. dla Pina-
koteki w Propyle. Malow. także w Delf. i Thespi.
Zwracał wiele uwagi: co do niego malarz.: był z nim
przebyw. Panainos, krewn. Fidia. i Mikon. Także
także. wielb. Polign.

Obrazy Polign.

2 opis. Pausan. (X. 25-31) zna. dwa wiel. obraz.:
Polign.: które ustalił. jego sław. Znajdow. się
w Delf.: w hali (Lesche) Knidos. Pierw. wyobr.
zburzenie Troi, drugi piekło.

Zburz. Troji — Pierw. skład. się z mnóst. scen: sąd bohat. greck. nad Ajaxem, któ. znieważ. Kassandrę; zam. Trojań. z koń. drewn. strzegą: po nad morzem scena walk, mordów, grupy jeńc. i t. d. Po obu koń: tego szereg: scen były po jedn: stron: odjazd Grek: po drug: uciecz: dzieł Trojan. któr. ocaleli. Należy sob. przedstaw. to malow. obrazem: jako szereg scen, z któr: końcow: były najspokojn: a środ: najżyw: zamiesz. życia i dramat. chwil.

Zasługi — Zasłu: Polignota zdaj. się być naśla: jakkol. nie zdoła: zerw: zupeł. z trady: umiał: jedn. wlać w posta: swoj: nowe, nieznan. przedst. życ. a grupowa je wedł. prawdzi. piękn: motyw. W technic: szczeg. nieszczęśl. wymien: Plin. o nim: XXXV. 58, że pierw. malow. niewieś: z przeźroczyst. szata: na głow. dał im wielokolor: przepas: otwier. porta: swoim usta, pokazyw. zęby i twarz uwoln. od dawnej martwoty. — Za to nie bardz. jeszcz. postąp: Polig. w kolor: umie: jego obra: rob: wraż. podob. do naszych akwarel: światł: cien: i odblask: zupeł. prawdop: nie istnie. obok nieb: ani przechodz: jedno w drug. a pojedyn. figu. prawdop. bezpośred. odbija: od białe. tła.

Znacz. Poligno. dla nastę: pokol. był w tem głów. że umie: kompono: i artyst. całą. wybier. umiej. sceny, wkład. w nie bogac. now. moty. przedstaw. charak.: sposob. ideal.: poetycz.: i z sposobie już indywidualn.: o ile to możeb. był przy ówczes. technice.

Piekło

O „piekle" Polig: dale. mniej wiem: zdaje się, że pośród szych. w zapomn.: gdy Nikiasz lepsz.: namalow. Pewn. wyobraż. o tego rodz. kompozy. daje nowa obra: znalezio. w Rzym.: w połocz. stawiz. na Eskwilin: Jest ich szeu, które przedstaw. przygod. Odysse: u Lestrygo: u Kirki i w piek.: (Zob. Odys. X. i XI) – Wörmann, d. antiken Odyssee-landschaften. München 76 –) Obraz przedst.: piekło ukaza. na lewo (i w głębi) morze, w środ. bram. skali: prowad. do piek., blade świat. pada na Odys: i jego towarzy.: zarz.: ofiarowan. baran.: same piek.: ciem. ale ciem.: umar. jęcz.: nienkiew. Ten ustęp. obraz stawiz.: landszafty pokazu. wcześn. rzeczy niedost. Pol-gno: jest znacz. obraz ten dale. pomięg., bo przewłopod. z ostat. czes. nawyzy:

Pomijam najbliż. następ.: Młodsz. Agatharchos z Samoś pozn.: malars. dalej w kierun.: osiągn. większ. efekt: zbliżon. do nazywś. Age: malo.

12

scen. dla Eschyl. a tak: dom Alcybiad. Prawdopod. jego zasłu. jest, że stwor: perspekty: i nadaw. tem obrazów pewn: iluzyą rzeczywisto. Co on dla tła przeprowa: (był scen: wzgl. dekoracyj. malarz:) urzeczywistn: Apollodor, Zeuxis, Parrhasios dla kształt. pojedyń: wprowadz. iluzy. do osób i rzeczy.

Apollodor

Apollodor wielce chwalo. przez Plin. XXXV. 60: hic primus species exprimere instituit primusq gloriā penicillo jure contulit. Przez species rozum. Brunn wraz: malowan: przedmio. na zwykł. widzen. Zdaj. się, że pierw. kolor: mięsz. i rozcier: aby lepi: odd. światło i cień. Dla tego nazyw. go σκιαγράφος. Pierw: tak: malow. samodz. obra: a nie był: ściany. kompozy: neq ante eu tabula ullius ostenditur, quae teneat oculos (Plin)

Zeuxis

Młodsz: nieco od Apollo: jest Zeuxis, spółczes: Sokrat. Wed. Plin. kwitn: około: ol. 95, 4 (397). Ur. w Herakleia, ale czy włosk. niewiado. Alkmenę swoj: podaro: Agrygentowi; Helenę Krotonowi. W Aten. dłu. przebyw. Arystof: (Acharn. 991) wspomi. jego Erosa róża: uwieńczo. Czy był w Efez. nie wiado: O jego obraz. z wyjąt. jedn. nie moży. sob. wyobrazi. Jed. był. opis. Lucyan. – Kentaurkę (Żona) na tace karmi dwoje kentaurków. Ojciec rodzi. ze wzgl. przypatru-

się z niej: żonę i dzieci a w przew.: nad gło. wzno.:
światko, żeb. swoj. dzie.: przedstaw. Na tym obraz.:
sprawdz. się słow. Lucya: ἐπὶ καινουργίαν ἐπεχείρο-
bo i żonę centau.: i dzieci: centau.: była w malar.
podobno now. pojęc.: Aryst.: „Z. new. rzeczy naj-
niezwykl.: i najmniej możeb.: zdolis przedstawić."

W Berli.: jest piękn.: mozai.: z willi Hadry.:
która przedstaw.: zwalcz.: według malow. z czas. alex.
Mimo to pomy.: tej mozai.: spokrew. z dzieł. i styl.
Zeu. Tak wyobraził. famil. centaur. ale zamie.:
zielon. innemy dram. Wśród dzik. skał, leży
samica centaur. na ziemi, szarpa. przez tygrys.:
Napad. ją w nieobecno. męża. Ten przypad. dzik.
galop.: jedn. tygrys.: już pozb.: na ziem. drug.
ma ugodz.: głaz. wysoko wznieś.

Wiado. że obrazy Zeuxis na drzew.: przedsta.
miało osob. i sytua.; wybór niezwykł. przedmio.
a gruntow. wykonan. ciąd zdaje się, że była głów.
przymio. jego sztu.

Parrhasios

Współczes. mu Parrhasios jest z Efe. Dokład.
ocen. dat nie podob. Większ. cz. życi. przesp.
w Aten. Wymien.: oko. 20 obraz.: po cz.:
wyobraża. przedsy. figu. po cz.: treści rodzajo.
lub mitolo. Tę ostat. kład zwyczaj. z Euryp.

U Zeux. przewa. malownego; u Parr. delika-
tyzm. i modelowa. form, przyt. bystre poznow.
i wykonywa. psychol. charakt. – stąd malow. z upod.
obłoby bolesn. lub jak w demonie cierpi. sprzeczn.
wład. sob. uczu.

Z początk. IV. stul. malar. grec. już przebier.
najtrudn. i najważn. chwil. swe. rozwo. Wiel. pocz.
Polega: nie trudno już naśladow. ale że to techni
trudno pokon. przez: pokone. a malar. drog. ku któr.
pokon. się do celu.

Timanthes

Parrhas. spół. ces: Timanthes, któr. podob. nawet
raz go przewyż. twor. przedemny. jego inwen.
W słynn. obraz. ofiara Ifige. umiał w róż.
twarz. róż. przedst. stopn. bol. – Ponieważ ból
największ. wypow. się nie da, zasła. sob. gło. Agam.
(podob. Böcklin w swojej Piecie twarz Mat. Bos.
obraz twarz (pańd. 87) wyst. w Künstlerver. Wied.,
Tez nys: wra: w ciekłe obraz. zezbow. chór mied.
sob. się roz. – Wyj. się, że formy. Tim. tak. spodob.
się, że wiąg. go naśladow. Ojczyz. jego był Kythnos
a wed. inn. Sicyon, gdzie kwitł. podów. wielk. szko.
malar.

Szkoła w Sycyonie

Szko. Sycyon. dba. podów. o poprow. Mala.
tej szko. dowz. techn. enkaustyki i karm. sob. drogo

pła: za nie. Żąd. nauków. stud: zwłaszcz. matem. i
geome. Założy. szko. Eupompos stawa w przeciw.
do szko. attyc. jego następ. Pamphilos Kaze: nau.
rysun. wprowadz. do szkół, a Tab. miał sta: się nów
Apelles który u nieg. swoje artyst. edukac. Melanthios przez same. Apell. uważ. był za mistrz w sztu.

Pausiasz

kompozy. Nareść. Pausias, dochod. aż do czas. Alex.
W. artyst. band. wol. wszechstr. wykształ. stosuj.
się do sma: publiczno. Nie rob. wiel: malowi. choc.
chwalo: wiel. kompoz: ofiarow. byka. Na nieg.
podziw. śmia. skróce. zwie: i sztu: cieniow: posta.
wiel. wypukło. za pomo. jedn. kolo. czarn. Napra:
malowid. Poligno. w Thesp: nie zda. się. quo no-
suo genere certasset (Plin. XXXV. 123). Jego
genus były małe obraz: gabineto: u. p. chłop:
kwia: i t. d. Tak. primus lacunaria pingere
instituit (Plin. XXXV. 124) t. j. że kwadraty międ
belka: okryw. malowid. Malow: drobn. nerwy, z dzikq.
wykończe. a świetn. kolory. W tind. enkaustyce
primus in hoc genere nobilis (Plin.

Szkoła tebań.

Obok. sycyoń. szko: kwitn. tebańsko-atei. (Brunn)
Najstar: Arystyd. z Teb. syn jego Nikomach, uczeń
Arystydes i pod. Eufranor i Nikias. Szko. ta

w Atenach

kwit. krótko. w Teb. pod. przenio. się do Ate-

Arystydes

spółcześ: Zeux. i Pamfila
Aryst. malow. wiel. kompozy. n. p. bitw. z Persa. - scen. zdoby: miast: gdz: przy umieraj. matce niemow. prag. być nakarmio. Także ἀναπαυομένη propt. fratris amore, może umieraj. Kanake - może nale. do wnu: jak Leontion Epikuri - Wzmiank. zatr. Tyra. Dionys: za które Attalos ofiarow. 100 talen. Plin. o nim: is omniu. primus animu pinxit e sensus hom. expressit quae vocant Graec ethe, ide perturbationes (πάθη) = przedstaw. głębo. pozi: uczu. i namiętn: wyrażen. podob. w widz. O jego syn. - Nikom: mało wzdo: to głów: że poni: wiel: zdol: dla wykonyst. wszyst. nie obre: do należ. - tam: malow: porwan. Tyndarydek i Prozerpiny, Satyr: nadchodz: z pu. Bakchant.

Eufranor

Jego ucz. Eufranor był male: i rzeźb. "docilis ac laboriosus ante oms et in quocunq genere excellens ac sibi aequalis" (Plin. XXXV. 128) W Aten 3 obra: w hali Keram. potyczk: konni. aten. z Teban. przed bit. pod Mantin., XII bog. i Tezeusz pot. od Parrazyu. Tezeu. W wiel. obraz. w Efez: przedst: udaniu Odyss: może rywaliz. z podob. obraz. Parrha. Pisa: o propor: i na nie zwraca uwagę.

Nicyasz

Nicyasz z Aten już w czas. Alex W.; nie pochw.

mowie Taurya: który malow. z upodob. koz. i ptak.
i wytwór: względ. przedmio. Pomimo to musia. cieszy. się
się dość zna: publicz: Nemea w lwie, Hyacynt,
posta. kobie: ~~ptak~~ nowe zwierzę: wspomin. Te małe obra
za pomo. enkaust: Z wiel. kompo. zna: Nekyja,
która zawie. podob. obra. Polign.

Od Nikiasa: poczyn: (z dawniej. stano. wyjąt.
Timanthes) dało: wiły: ciąg: na późniejs. malar.
i rzeźb. Tak dwa jego obra: Io i Andromeda.
późn. obra: nie za kopie: ale Io w domu Germani.
w Rzym: w głów. swego: posta: kompo. Nicya.
Na ~~prost.~~ tle krajobra: dwie posta: W środ. skała
przed nią kolum. z posąg. Hery, pod nią niewol.
Io z owa: wzniesio. w górę, jakby gdyb. błaga.
bogin. o litoś. Na prawo Argos z drzw. i miecz.
prawą ręką opie. się o skałę, praw. nog: post.
na głaz: oczy wlepio. w ofia: niewol: nie widz.
jedz. niebezpieczeń: któr. mu grozi od Herm: ten
w ręc: zakry: ska: niewidz. ~~...~~ zbliż. się
ostrożn. lekko trzym. laskę herolda w praw.
ręce a uważ. przypatru. się rytm: Obraz
i co do koloru, i co do układu. Jednak dzieło:
genialn. prosto. i bogat. koloru.

Nicyasz malow. tak: posą: Praxit. a nagroby.–

Z Nicją: przecho: już do epo. Alex. W. Ogrom. odstę: polity. i społeczn. przeobraż. dzie: tę epo: (350, od czas. Perykl. (450) Przez sto lat zmieni. się życ. greck: a z niem i sztuk: do niepoznan. Za Peryk. było malars. przeważ. sztu. publi: teraz przecho. ono w służ. prywa: Rzeczy pos. grec: albo zupeł. utraci wolno. polity. albo tak podupa: że nie zdol: już opła: wiel. mistrz. Za to z wzrastają. dobroby. i zbytk. prywa. zwłaszcz. od czas. Alex. W. ludz. prywa: opłacać. malo: Sztuk. tego malar. przesta. być sztu. monum: a zwra: się z upodob. do przed. drob: wykwinta: wytwornego: aby zadowol. gust. i potrze: domo: Sceny relig: rzad. malu. się, mitolo. o tyl. o ile przedstaw. inter. artyst. za to malu. się wiele życ: domow: zwierzę: konie. Malar: V stul. było rubaszn. [czes.] ale siln. i wznioś: teraz stają się drobn. nerwow. pozba: się idei moral. Uczu. i wzniosło: biorą górę, wzbudzi. sentym: mnoż. się moty. psychol.

Apelles

W tak. atmosf: górn. nad inny. Apelles ur. w Kolofon. Kształc. się w Efe: pot. w Sicyon. doszło. do wiel: mistrzo. techni. Powoła: przez król. Filip. staje się mala: nadworn. dynast. Macedo. Alex. W. Kocha go i wiel: szanow. z Sicyp. rzeźb.

gdy Alex. zaw. wojn. pers: on udaj. się przeciw do Rodu, po śmier. zaś Alex. do Alexandr. na dwór Ptolem. Dario anekdo: autor ne ultra crepidam, nulla dies sine linea. Dzię: jego prepe: mamy tyt. o nich wiado. Artem. obowo: dziewic: bemar. się – Afrod. wych. się z morza. Augus. przenió. ten obr: z Kos do ~~pelo~~ świąt. Ceza. w Rzym. i podano. mierzkań. wo talent. załegd. podat. Za Nerona obraz już był wotkodzo: w doln. częś. i zost. mniej. z świąty: za Wespazy: restauro. Wiedo. że dol. częś ciała bogi. była ukry. w wodz: ale po przez nią przebije: ręka. wyciska. wła. mor. z włos.

Przeważ. malow. portre. najwię: Alex. W. Alexandrū et Philippū quotiens pinxerit enumerare supervacaneū ē (Plin. XXXV. 93) Malow. Alex.^to na koniu, ^to na woz. tryumf. ^to (raz. z Dioskura. i bogin. zwycię. to z błyskaw. w ręce. Był portre. wie. ze były rodziwic. wiers. i plasty: ale wyobraż. o nich żadn. mieć nie można. Zdaj. się, że techni. poran. do największ. doskona. co tem się podziw. nale: że nie wiąże. efektow. enkausty: lecz tempery. Rysun. był przeciwn. delikat. a kai. obra. pokry: lazurą cien. przezrocz: które ułatwi. przej. od jedn. koła. do drug. przymiesz. zbyt

rażące ostro: uwydatn. jasno-półcienia, a osiąg. nadzwyczaj. harmon. świat. i cien. Z opis. dowiadujemy się, że nie miało siły tragicz. efektu ani żywej dramat. akcji ani scen wojen.: on, który przeżył bezpośr. niemal wielkie czyny Alex. Ale i to wiedz. że nigdy nie b. drobn. lub rodzaj. nigdy wykwint. lub fircykowa. nigdy nie ubieg. się o chwilowo powierzchown. efekt. Był wiel. przez charis t. j. wdzięk i nadobność. Łącz. w obraz. swoi. piękno i powab. z wdzięk. a powin. tę harmon. do najwyż. umiej. W ten zwrocie był on idealn. malar.

Raz. z Apell. choć wszyst. malar. znakomic. tak, iż ... poł. IV. stulec. uchodziłaby za najd. malar. grec. Pauzyas z Sykyo. i Nikyas z Aten już wymienie ... wielu inn. znakomit. pracow. na wskroś dokład. życ. grec. coraz bardz. się szerzy.

Protogen

Protogenes najbliż. co do zwrot. Ur. w Kaunos w Karyi, mieszk. w Rodos. Malow. zwrac. tak. aby zerab. na życ. dopię. Apell. zwróc. uwa. na jego tal. Gdy Dymitr Poliorketes obleg. miast. Rod. 304, on pracow. spokoj. nad Jalysosem, a gdy Dym. zabl. nie ... gdy zbur... ale ten obra. nie zgin. Jaly. był to bohat. dawn. rodzi; Proto. praco. nad nim siedm lub, jak inni mów. jedenaś. lat a gdy Apell. go ujrz. osłupiał z podziw. Później

obr. ten przeniesio. do Ryg. do świąt. pokr. Srwego. wie. mc. Wie. ze malow. Alex. w Kortał. Dionyso; mat. Krysto; odpowyz: Saty. z flet. w ręku, który to obra. może zastąd. nerb. Nie drow. Apell. co do gienn. i wdzię: ale stoi zaw. ce wis. do do mistrzow. wyktor. nowego.

Antyfil

Antyfilos, uc drw: Ptolem: mia: za to wiel. Tatro. fastidete præstantissimg wiel. wrechitro. Malo. wiel: obra: temper. c mat. enkausty. Tren wypros: po aq: z mitol: z życ akcyą a dotkcd. scener. wcilad. uc warach = Hezyone, Europa, Satyr Paniryą. które typ zesłow. w rzeźb. Malow. Alex. raz jako chłop. un. raz z ojc. w towa. Ateny, malow. obra. rodza: n. p. chłop. rozdmuchu. ogień, w któr. podziw. gra świat. Antyfil raz. z Pawryą: twór. malar. rodzaju. które. głów. przedstaw.

Peiraikos = malow: golarnie, warszta. szew. osty jadło it. d. Nareszcie. uc tej malars. budów' ale dro: ptaw.

Aetyon

W tych czas. żył tak. Aetion, któr. malow. gody wesel. Alex. z Roxa. Opis u Lucya: (Herod. i. Aetion 5) wedł. które opis: malow. Sodoma stew. swoj. fres. w ~~willa~~ Farnesina. W tym obra: dwa wody: wes: cow. do malar.

Maś. erot. w nasprowad. poz. i zeg. i odstan. portr. żen. (Roxane – biżrd. – spiąc: bezufy, vedyt. pur saty.) – kiern. zentym. swyzd.

Z goda. Roxa: nalez. porówn. le nozze Aldobrandine – w bibl. Watyk. choraz. melow. ze rezar. to jedn. zacho: mot. greck.

Theon

Ostat. wiel. male: Theon ze Samos – malu. Dym. Poliorce. i Leontion Epikuri – malow. bellu Iliacu plurib. tabulis – tak samo losy Orest: Ten sposo. wiklad. poem. ac k. t. rzea utrwal. się następ. w Ryzu. i Pomp. malar. podob. illustr. do żwi. rzez Ili. i Odyss. O Teon. dow. że bubi. wyroby. nasłuad. illus. u. p. hoplita pedza. do ataku – resto. sped: a obr. wyda. się żyw; ta jui malar: gdzie swoj. idealur. w sztuce teatral:

Na Theo. kończ. się ród wielk. mala: w staroży tno: zapew. że i po nim, pod kon: IV. stul. i późn. jeszcz: zjawiz. się od czas do cza: niepospoli. artys: jak Athenion z Tracji, Kydias z Kythnos, Nikophanes, uczn. or. Pausya: ale nie zda. się, że szt. swoj: podnies. do wyż. perfek. lub zaprowadz. na tory nowe. Tyl. w jedn. gałę: malar. post. ruch: w krajobr: Tedn: i w krajobr.

prawdopodo: główn. mier. były figu. na prod. a tło,
jakkol. doskonal. niż w wcze. przeszły. była zaw. rzeczą
drugorzęd. Krajobra: jak dziś go mamy, wówczas
jeszcz. nie umia. rob.

Że wogó. nie uwzględn. bard. krajobr: zwrac: przy obra.
histor: wid. z staroż. mozaiki: znalezio. w Pomp. (Casa
del Fauno.) Jed. z najwspaniel. utwor. sztu. greck.

Bitwa pod Issos

Przedstawia bitwę pod Issos, a że podob. Helena,
cór. Timona z Egip: malow. bitwę owę (żyła ze
wsp. czas:), więc mozaika uważ. za kop. ow. obra.
zwła: że niektó. uwagi tej mozai. znajdu. się w
inn: dział. plasty: — Goethe stawia podziw. tę mozaikę
jako większ. arcydz. a my tak! zaw: skłon.
jesteś. do podzi. się do rozbio. krytyk. Przedsta. spot.
Alex. z Darj: (Curtius III. 27). Alex. już blis. króla
pers. Przebił Persa, które. koń powalo. na ziem. on sam
chwy. za dzi: które go przeszy. Woźn. Darj. widzi: woźni.
Król. rozpaczli. uderz. koń. które buntu. się. Król nie
patrzy na wroga: żoł. kto. zeskocz. z koni. i ofiaro. mu
[illegible] do wiem. on z bolei: patrz. na Persa, którego
przeb. Alex. Chwi. dramaty. bar. zwięzł. wybra:
Chwi: pełn. życ: streszcza w sob. cały los bitw.
oddaj: jasno i z przedziw. prosto. Konie pod króla.
znakom. skróco: Tarcz. na ziem: odbija głow leżą. Pers.

Wszyst. te są zdoby: nowsze. malar: osiągn. po nej: geniu. Apell. Krzyżtr: zaniedb: nie dosięg. głębo: ziem. tak. zawieś.

Po śmier. Alex. ze Diadoch. liczb. artys. i obraz. ciąg. rośn. Króło.: przywa: sprowadza. w ich ~~kupców~~ nabywc. Brak. życ. publi. jedyn. jedno: do oddaw. się nauk. lub artyst. piękn. Produkc. masy obraz: przyg. artyst. ~~twó~~rowo: mamie: chowie. gust delika. i wykwint. Wielki utrzyma. się dłu. Świadcz. o tem dziw. piękn. sztuki: skrzyżecz: czysta Fi[illegible]onie -repe. z III. stu. świad. o tem malowid: Pompej: n.p. Menadka na Centaur. Najsławn: mala. z czas. Diadoch. był

Tymomach

Timomach z Byz. = malow: szal. Ajax. Medea. Orest. i Ifig. w Taury. Dwa ostat. przedmio. nas. napotk: na malowid. lub reliefach: i prawdop. typ Medei w ~~Pompej~~ Herkul.: od nie. pocho. Wal: dużej oddz. na twa: niewątpliw. Tymom. był geniał. mala. Więk: częś. obraz. pompej. nie mogą: odnos. do żadn. pierwowzo; że jedn. praw. wszyst: naślad. są z obraz. Diadoch: nie uleg. żad. wątpliwo. po bada. Helbiga. n.p. Ariad. opuszcz. przez Dionys: Herakl. i Omfale, Tezeu: zwycięz. nad Minotaur. Tezeu. i H[illegible] oswobodz. Prometh. Stansię: obraz. Diado: ciągl. powtarz: na ścian. i tabli. Znaleziono. jedn. tabli: marmu. w Pompe. i alemy w Herkul. które były

zrobio. wedł. wzor. dawniej: Są te tabli: i stąd orzeka: że ich autenty. nie ulega żadn. wątpliw. podczas gdy staw. Mąż z Corneto (malow. na szyfnie) jest uważ. za utwór nowożyt. Na 4 herkulań: (z któr. jed. ma napis Ἀλέξανδρος Ἀθηναῖος ἔγραφεν – na tył: czerwo. kontu: a koło: znikną; na pompej: która przedst: śmierć Niobidek – są kontu: malow: pot. wnętrz: kształt: wypełn. pokład. żywicz. na nim kiedyś farb. – może. jenn. pozn. kol: odzie: żółte: koło: ~~Karm~~azyno; cynobr. fioleto. zielo: Po praw. stro: jedn: cór. Nio. pada, piastun. ją podtrzymu, Nio: sama ujmuj: wiel. śre: zło; obejmu. cór. najmłod. która do niej tuli się bojaźli. a głow. wzno: z rozpaczliw. błagan. w gór. do wrog. niewidzial. Perspekt. budyn. nie zupeł. prawdzi. – Kompoz: zrobio z wspaniała prosto. – wykona. delika: głow. wyrazis. grupa piastun. ~~z młodą~~ podtrzymują. cór. rani. tak. na sarkof.

Krajobrazy

Za Dyadoch. wyrob. się tak: krajobr: Od Polign. aż do koń. V stul: wiemy. się bard. powo; pierw. zdaje się Antyfil miłow: nadaw: krajobraz. pew. znacz. samodziel. Ale i wte: wybier. najczę: sceny mitolo. aby do niej dod: starann. wykoń: krajobr: lub gdy czas: sami przyro. malow. to wyjąt: wyrazna: z inatyn: ... : i t. d. = Promet: na ske-Dike-

Andromeda: krajobr. z Odyss. z któr. jed. już wspomn.

Ikaros, piękn. fresk pompej:

Brzeg morsk: po obu stron. skały, w głęb. szer. morze. po lew. stron: na przylad. miasto: Słońce: zachodzą: obie: lew: stro. obra: między i skał. Na przodz. leży na brze: Ikar. Nad nim w powie. ojcie: który go szu. ale nie widz. jeszcz. Po lew. stro: dwie niewie. które patrz. na ziem: po praw. na ska: dziewczy: która z współczu. spogląda: (morze personifika: skały dzie: patrza:: Okoli: organiczn. rozwinięta: a części jej w odpowied. stylu traktow.

Krajobr: ideal; skały stron. też obr. piask. brzeg. cypry: wspaniałe - ale za wyso. - horyz: jak zaw. wyso. Przy brze: woda spokoj: w dali pewno? pasmy: prorsza wzburz. zwyk. nie robió. niebo zwyk. bez chmur - tut. wyjąt. Kolor: zachodz. słoń. Zwykle nie na efekt. świa. Najcze: w krajobra: starożytn. świat. słońce: ani słoń. ani księży. na obra. nie robió. Tył. kolor. nieb. ku horyzon: bledszy - Różni. międ. starożyt. i nowoży. krajobr:

1) w starożyt: nigd. nie brak. ludzi: lub ludz. kultu:
2) perspekty. linii nigd. nie jest bez błęd.
3) perspekty. powietrzn: nie znad. prawie: i wszy: jest dekora: konwencjon:

41.

4) w ogóle: wszystk. krajobr. nie ma tonu atmosf.

5) Kształt: są ścisl. określo., bardz. oddzielo: gdy

nie rozpływa. się, to nigd: w sposób natur. lecz

dekoracyj.

6) Plasty. przedmio. jest główn. nie: ton i wszelkiej

atmosfe: nigd. nie panu: nad $\overset{\text{kształt.}}{\text{krajobr.}}$

Z drug. stro: obra: które do nas doszł: są zwierz.

dekoracy: zat. ozn: obrzęj całe. Miała: dbać około

cało. Dla tego tony obraz: bran. dla sieb. ozn:

nieprawdz. lub konwencyjn. Pod. wzlio. przed pod-

rzędn. wykonan. i a fresco, stąd kompletno: efekt.

ściśl: zamyśln. Miano w stawszych. inne preteus.

do krajobr.

W Pomp: wszystk. ozn. malowid. z ostat. $\overset{\text{dziesiąt.}}{\text{lat}}$

przed zniszcze. mias. (79 po Chr.) – dawniej sięga:

do pierw. lat rząd. Augu. Wszyst. malow. a fresco.

ani enkaustyczni ani też a tempera. W dawniej. rysun. ideal:

świata zwyk. obra: twa: (szlach. rysa: ale ozn: bez

życ: Rysun: staran: ale ozn: twar. i ruchy świat.

i cien: nieznacz. przechodz. jed. w drug. Kolo: środk.

zimn. blad: fiolet. żół. ziel. nieb: czas: czerw.

W obraz. z czas. Nero. Kolo: świeże. efektown.

Bystra: brak staran. rysun. i delikat. związ.

brak szt. ideal. krajobr. mitolo: za to cało bodź.
nag: w zupełn: pociąg: form: ciąg. się powta-
prewai. elem. erotycz. treś wcz: niemoral.
Piękno. linii ustępu. przed efekt. kolory. i modelow.
oraz siła plastyk: oddan: pełn. zupełn. form Kolor.
żyw. często: zwiewna w ucgóż. Świat. siła białe; efektu
bez przej: pozwol. do częs. robót. w cien. – Twarz:
w dawn: czas: bez wyraz: pod. delikat: i pełn. zup.
indywidualisty. w drug. poło. nowe. s tale. realist.
pojęć: a czas. i przy wyb: malow. twarz: jednak
wiel. wyraz: n.p. głow. Achill. i głow. niewias.
w Pompe:

Ogół: sąd: za czas. Nero. i Vespazy. jedn. techni
świet. i zdol: do wielk. efekt. kolorzyst. Twórczo. oraz
się: upa: nazwdol: malarz: nie wznosi się nad
dekoracyj: prz: Ludius (Studius ?) za Augu.
qui primus instituit amoenissimam parietum pic-
turam, villas et porticus et topiaria opera (Plin.
XXXV. 116) Malow: dekora: ogrodo: villa
ad Gallinas pod Rzym: która należ. do Liv.
wszyst. ote. ścian. ozdobn. gęst. kwitnąc. ogrod. ota-
kona: bardz. starann. – może zen Lud. malow. te
niepospoli. dekora: ogrodo. – ale zaw. to dekora:

35.

Rozd. II. Katakumby chrześc.

Jak wszyst. zabyt. malars. greck. i rzym. pod ziemią czy w ruin. zasyp. gruzem czy w miast. zasyp. lawą lub popioł. Wezuw. czy wreszc. w grob. rodzien. tak i pierw. malar. chrześc. kryj. się pod ziem. w ciemn. katak.

Jak. odkryte zostały na nowo katak.?

Było 31. maja 1578 kied. robotn. przy via Salaria jakie 2 kilom. od Rzymu kopi. puzzolanę, odkryj. pod ziem. jak. korytarz z groba. napisa. malowid. Wiadom. gruchn. po Rzym. i ludno. zdumia. się, dowiedz. się, że istn. jak. miast. drug. podziem. o któr. wiedzia. chyb. z pół zapomn. tradyc. Przed tem już, od przeszło 100 lat tu i owdzie w najbliż. okolic. Rzym. schodzo. do katak. ale byli to albo poboż. zakonni. któr. tam szuka. relikw. albo archeolo. wśród pogań. przeszło. zajm. któr. tam szuka. resztek sztuk. pogań. i napis. pog. Napi. dezyt. kreśl. na ścian. świad. że już od r. 1433 zapuszcz. się w katak. franciszk. lub inn. pielgrzy. a póź. Pomponio Leto i jego towarzy. którzy tam odbyw. jak. niby pogań.

O badan. naukow. kata. nikt wtedy nie myśl.
Pierw: bada: chrześć. byli to biskup. domin. Alfons
Ciaconio i dwóch młod. flamandczy. Filips
de Winghe i Jean L'Heureux (Jo. Macarius),
Ciaconio zbier. stawiąc. ale na chrześć tiumy nie
badał. znać się (Noe – pisze Maneli) – za to Win-
ghe kaz. zbier. staran. kopie z obraz. podziem.
które w org. się zachow. po bibliotek. Win. † już
1592 zaczem zdoł. coś napis. o kat. Jego rysun.
i notat. w biblio. bruk. Popie. Ciaccon. Ant. zapis.
po biblio. rzym. a prac: Macariu pod tyt:
Hagioglypta s. picturae et sculpturae sacrae an-
tiquitatis ... explicata a Jo. L'Heureux – wyd.
dopie: w 1859 w Pary: staran. Garrucci'ego.

Wszyst. te prac: zaćm. Bosio – Kolumb
katak: nowoży. archeo. nie mog. mów. o nim bez
głębo. wzrusz. bo on twór. archeo. chrz. Ur. w
Mal: 1575 i miał 3 lata, kied. odkryto na Salar.
odkry: pierw. kat. Młod. chłop. przezn. do
kry. zost. adwok: ale od pierw. młod. miał
tyl. jedn: namiętn. badan. kata. Po raz pierw.
wyr. napisz. mój. w kata: 10 grud. 1593, wk.
po śmier. Wing. Miał wtedy lat 18. Żył jeszcze
†1629 lat 36. Kto wytrwa zgodnie. śladz. kata. Był

bajecz. uro: i zestaw. wiel. moc menuskr. który wraz
za w biblio. Filipin. Vallicelliane – wiód nich 2
tom. in fol. – 2000 str. i 50 kart rysow. zawier.
wyrazy: i przypisy: cł. wszyst. ustęp. ojc. Kości. pisa.
teolo. przemy. i t. d. mogą. nos. jak. świat.
na stworzy. chre. W 2 im. tom. przepisy. akta
męczen. i notat. nad cmenta. gdzie. pochow. A oprócz
tego ile trud. wyłożen. w podróż. podziem. – kata.
gdzie. zestaw. wszyst. kurytarz. ich. mógł. długi: jakie
A z ich. trud. niebezpiecz. połącz. były. te wypra.
Raz się zabłąkał z towa: i mało nie zmarł. bez wieś
odt. takie. zew. życia. i życie w dostat. były.
Po 36 lat. prac ciąg. † nie skończy. dzie: Zak.
maltań. kar. jego księgi. wyd. i przyp. Urb. VIII
Wyszła księga po włos: O. Severano (filip.) ogłos.
przekł. Tarri – porzad. ołów: – a jed. była to
księga nie swoi. a wydaw. opusz. nadto kil. częś.

Po śmier. Bosio lud. przyp. bada. kiedy nie
zwrócą uw. kat. wyszuk. co mogą – sposobowe.
roczn. kon. bard. poż. dekre. pap. który przedz.
zając – Pot. Aringhi przen. nad tekst. i ogło.
now. przekł. Tarri. dzie. Bosio – pon. Fabretti.
Boldetti – Bottari i cały zer. archeo. aż do Ros.

876 kilom. = 120 mil geogr.
według oblicz. p. Stef. De Rossi
[pod powierzch. ziem: 125 m□
może być 250 – 300 metr. kurytar.
na jed. piętr. – a jest 3 pięt: to
doda. od ich 700 – 900 metr.]
Roma Sotterranea.

przez - stul. z któr. ost. wiel. był Agincourt - ale wszy. niew: kata: wynos: najczęś: nieb: wszyst. co się wyn. dało, now: fres. któr. więk. częś. przy tych uczłow. przepad.

Na początk. tego wie: zwraca uwagę. już. akad. papie. archeo: wspomn. je na nowo - z fran. Raoul Rochette ogła: Tableau des catacombes, mniej wszystk: o kwest: starożyt. chrz.

Nowa epo: z O. Marchi: „Pomniki sztu. chrz. pierwo" w któr. chciał. opracow. archit. mal. rzeźb ale był. 1y tom: ukaz: się, trakt. o pod. archi. Bad. przeważ. cment. S. Agnie. Lata 48. i 49 zno. przerw. te bad. a po uch. Mar. już był za stary: aby dzie: przerob. wed. now. meto. i skon. Ale mia. następ: p. de Rossi, now. i prze. pierwszorzęd. Od strony now. meto. rozlicz. W ciąg. 2½ wie: odkr. był. 3 stand. pomni: cment. Abdona i Sennena (Bosio), krypt. św. Feli. i Adaucta (Marangoni) grób męcz. i relikw. S. Hiacyn. (Marchi). Sam zaś de Rossi w ciąg. trzech. 30 lat odkr. przesz. 10 histor. cmentarz: a wszyst. naprzód zapow. gdzie się znajdą.

Metod. za któr. pomo. Ros. otrzym. tak wiel. rezult. była pow. pros.: szuk. po biblio. i archiw. dokum. star. o staro. kata. w rzek. przed. Oprócz pisar. kościel. i martyrol. któr. już zna. Bosio, korzyst. wie. z tak zwan. itynerar. – jed. w dziel. Wilhel. de Malmesbury, któr. opis. pob. krzyżow. w Rzy. 1095. Wte. już kata. były pręż. ale on miał przed ocza: dokum. z VI stul. Drug. ityner. w Einsied. (pisa. w w. XII); drugi w Würzb. (pisa w w. X). Odkry. 2 inn. waż. ityner. w Salzbur. wyd. w dzie. Alcuina, z któr. jed. pocho. z pierw. poło. VII. stul. (625–638) Dru. nie wiel. późn. Pierw. pisa. po zniszcz. kata.

Ten. dokum. katal. relikw. przywież. przez opa. Jana dla króla Teodolindy – w Monza – w naczy. oraz oleje. – Na tych wsz. dokum. oper. De Ros. swoj. wspania. Roma sotterranea – któr. już wyp. 3 tomy. –

2. Jak wygląd. katak.? Nasi katak. jest labir. kurytarz. wydrążon. w kamien. położ. pod. jakie. wzgó. Wszyst. kata. znajd. się poza Rzy. bo w mieś. wedł. praw. nie było wolno chow. umar. Błęd. mniema. że wszyst. katak. stanow. jed. sieć, ciągn. się do Ostii mias. i że przez podziem. kurytarz. można się było do

pes rzym: 0,295 m
pes rzym ▢ = 0,087 m▢
125 ped. rom. = 36,25 m▢
125 p. ro. ▢ = 1314,06 m▢
krypta Lucyny (s. Kornel)
100 – 180 ped. rzym.
natrzą. tam 700 leżało
a wszyst. mogło być 2000

nich dost. z mia. Geolo: Konfigu. ziemi na oko. mia.
nie to znpet. niemożie. Kat. Katak. mieś. się pod
grunt. jej właściwie: a wszyst. się: leżą w wąsk
pasie. od mur. dzisz. mia. aż do trzech mil wzg.
Ale długo. Korytz. jest bez: o ren uspom. wyż.
Pod Kwadt. ziemi = 125 stóp rzym. ▢ mu. być na kar.
piętr. lub plan. 250 – 300 me: kurzyt: więc. trzy
plan: to 700 – 900

Korytarz: (galer.) szyk. 0,70 – 1,35 m nerw
wysok: nie wiel: się: po obu bok: mają wydrąż
ormowyn: otwo: podł. do sznufled. Komo: jed. nad
dru. W kor. tek. nufle: jedn. lub wię. rzę. Tu
i owdz. w ścia: drzwi, któr. się wchod. do pokoi:
któr. ście. równ. okryt. grobe:

Powstat. kata: od ora. apost. a przest. w nich
chow: oko. 410 (Ataz.) W III wie: 25 cment.
podziem. z któr. każd. odpowiz. jed. paraf. miejs.
Oprócz tych 25 wiel. kat: było z dwad. mniej
sze: stoją z kil. gale: gdzie dla wszyst. jakie
być wolno. przyjed. dla chowz. się jako fami
lijne.

Kat. cment. był zwyk. własno. prywat. wszyst.
lub przy willi bogat rodzin. One zachow: naprz. własn.

5.3.

naw - późn. gdy przeszły na własno. Kośció: Kryp: Lucyny (ucmi. kol. zar. się poz. &c.) Pryscilly, Flawii Domicylli, Kommodilli, Pretekst. Pontyan. trymenta: Jordani, Trasona, Maksyma. Inn. znanazyw. się od Księż. który zgmzatorzy. lub mieli nad niemi zarząd (S. Kalikst. S. Mar.). Nawet niektó nazyw. się od stępn. męcz. n.p. Hermesa, Barytta Piotra i Marcel. Nawet im. od jeb. miejsc. od lokali. właśc. od im. zna: ad catacumb, ad duos lauros, Ponteani ad ursum pileatum, ad septē columbas –

3) Różni. Katak. od arenar:

pierw. wszr. reguła: drog. przestrz. bez plc: wolno. w katakom. dowo pars piersz. 2 mie: – wchód wol: otwar. — malowid: nie kryją się z ponat. 3° nie ustc. fa wolw. — różni: mowe mój: schod. więcej.

4) Nazw: zem. katak: coemeterium.

martyrium – confessio

locus – bisomus, trisomus etc.

depositio

galer: bez nazwis: arcosolium – sepulcro a mensa

5) W wiekach średnich męczen. – natalitia – kapl. prywat. i publiczne: – cubicula – czas. Tajem. Kat. lumineria – niedziel. liturg. lub procesy. –

6) pielgrzym. do katak. od cz. Konst. W. upiększen. – Damazy – wiek: pielgrzym. aż do w. VII, gdy Lombar. – przenosi. relikw. katak: zapomnie: – w 1568 Onofrio Panvinio De ritu sepeliendi apud veteres Xianos et de eor coemeteriis – pierw. wiad. rela. z tych za jego czas: S. Sebast. S. Wawrz. S. Walen. 10 lat póź. jak wspom. pierw. wiel. odkry. odtąd –

Pomni. stylu gotyck.

1. W Francyi.

Zjaw. się styl ten po raz pierw. w Fran: skąd niesłusz. nazyw. dziś jeszcze gotyck. Opat Suger kaz. chór kościo. S. Dionız. (St Denis) pod Paryż: odbudow. na nowo (poświęc: 1144) a wted. użyt. po raz pierw. systę. gotyc. z podporą i ostrołuk: Chór z obchod. i wien. kapli. bogat. urozmaico. Trady. zaś rom. w tem przebi. że obchó. i kaplic: w półko, takż. w ogół. dużo wspomn. rom.

W dalsz. rozwoj: tej sam. myśl. powst: Katedr. S. Remig. w Rheims – obcho. półkoło. a pięć kapl., z któr. środko: więc. wysun. – pot. Katedr. potężn. w Laon i Pary. = w któr. filar: jeszcz. okrąg. i ciężk; wzrost. empo: wzdłuż naw. główn, nad nie: tryfor; sklepie: podzielo. na 6 pól, jak w epo. rom. Wyrob. fasady ogrom: wspania: choć trosk. cięż: zachow. tak: wiel. rozette, któr. w epo: gotyc: stają się dale: ozdobn. przez urozmaico. masw. Jedn: w form: tych dwóch kated. niejednostaj: wykończ. chór = w Pary: (N.D.) ma obcho. podwój: a maluł. kapli. = kończ. się chór w Laon prostok:

Wiel. Kated. w Bourges podob. do N.D. w Pary:
z podwójn. obcho: wyrast. 5 mał. ~~Kapl~~. absyd;
transep. brakuje. Te pomn. nale. jeszcz. do XIIst.
Z pocz: XIII stul. syst. goty. w Fran. doskon.
się coraz bardz. Gmach. stają się bziejsz. i wyż: a
w szczegół: mył zasadni przeprowadz. z większ. ścisło.
W porząd. chronol: idą najpier. Kated. w Chartres =
budow. na nowo od 1195–1260 = okn.; podpo; chór.
przypomi. jeszcz. rom. trady. Obchó. podw: z którz.
wyrast. 3 wielk. i 4 mał. absy. bez organicz. związ.
Zaokrągl. już oszcz. empo.; nawy poboczn. wyż; a naw.
głów. odpowi: wyż. Kated. w Rheims, zacz.
1212, bziej. i śmiel. Chór ma tyl. jed. obchó.
na oko: więc 5 kapl. tworz. półkol. Fasa.
znako: wykończo: a w szczegół. bard. świet.
Wszyst. te zale. posia. w najwyż. stop. kate.
w Amiens (1220–88) = po raz pierw: tut.
filar: zamienio. w ~~pęki~~ wiąz: lub snopy wyzmakl.
drobniejsz. filar.; kapit. okryt: ozdobn. liść; zrez.
empo. zaokr.; tryf. i okn: świet. Chór i 3.
kapl: tworz. regul. polig. = nawa środko:
ma ogrom. rozm: bo 42' szero: a 132' wyso:
Przescadzo. te rozm. jeszcz. w Kated. Beauvais
nawa środko. 45' szero. 146' wyso: a chór

zrob. tak nieproporc: wysok. i nawy: że 1284 zawal. się, w 12 lat po ukończe. Najwiek. form. tego sty. ukaz.: św. Kapli (Ste Chapelle) w Pary: prze Lud. Św. wybud: przy Król. pała. 1243–1257 (Piotr de Montevan). Doln. kości. o 3 naw; górn. bard. wysmu. o jedn. naw. 32' szero. 91' dług. 90' wyso.; wnętrz. w nie lekk. boga. ozdobn; zwłaszcz: okna, podzielo. na 4 pole, któr. prawi. wypełn. szkła; polichro. zadziw.

Odt. mnoż. się kości. goty: Wym. dzieł. kated. w Troyes, zacz. w 1208, pot. odnow; w Norm: w Rouen potężn. katedr. 1200–1280; W kated. w Le Mans ch pięknych naw podtrz. rzym: dobud. 13 głębo. poligo: kapl. któr. otacz. chór; kated. w Tours, naślad. w mniejsz. rozm: kated. w Amiens. W połud. Fran. tak. rozsz. się styl goty: kate. w Auxerre, Lyon, Clermont-Ferrand, Limoges, chór w kat. w Narbonne. Pod wpływ. fran. powst: w Szwajc: kate. w Genew. i Lozan. Wyjąt. wobec tych bogat. form stanow: kości: o jedn: naw. z wsunięt. kapli. (Kat. w Alby) — kate: zaś w Poitiers odst. od trady. fran. bo 3

naw. podłu. przew: tej sam. wyso: jak niem. Hallenkirch: a chór, tak: trzynawo. koń. się pod prost. ~~kąt~~ czworob.

W XIV w: podrz. dług. wązn. angiel. perp. stegu: w XV now. bogac: szczeg: tak zwa. style flamboyant = dekor: święte. nieregul. niezw. fantastyz: przekształca. = zw[ła]sz. w maswer. Łuki ~~albo~~ nie zasad. wygięt: albo wydłuż. albo przygniecio; szcz. zasad. okn: bogat. masw. Zwłas: w Norman: = St Maclou w Rouen. Powst. także. gmach. świeck. w tym styl: palais de justice w Rouen - zam. Meillant - dom Jacques Coeur w Bourges -

2. W Belg. i Niderland.

Kraj ten podcz. epo. romańs. został. pod wpływ. niem. i to przeważ. nadreńs. architekt. nadreńs; w epo. gotyc. dost. się od raz. pod wpływ. franc. i bard. długo. trzym. się wzor. najdawn. franc. goty. Kated. św. Gudule w Brux. zaczęt: w 1226. Katedr. w Utrecht zaczę: w 1257; chór katedr. w Tournay powst. 1318 ma 5 kapl: osią zwróco. do środ. chor,

Transsept rom. z 2 absyd. ker. 2 obchod. = 7 naw. jedna nad transsept, 2 pary po obu bok. trans: a jed. para przy fased. Najzupeł. okaz. tego styl. jest Katedr. w Antwerpi: zacz. w 1352 a skończo. dopie. w XV stul. = ogrom. wspan. budo: - 7 naw podłuż.

W Holl. wymien. już Utrecht = wymien. w Dordrecht, w Nymwegen (S. Stef.) Kości. nowy w Amsterd. kości. S. Pankr. w Leyden - wszystk. budow. wedł. wzor. fran: sufi. częs. drew. zam. sklepie.

Bud. inne ~~gotyck.~~ świeck. w Niderl. stanow. się bogactw. i zmysł. artyst. mies. miast = dekora. naśladow. z archit. kościel. Budow: ratusze, gildy i t.p. mają narożn. wieżycz. i erkery, a w środ. potęż. dzwonni. (beffroi). Świet. hala sukienników w Ypern 1200-1304 - dziś. służ. za ratusz - hala w Bruges - ukończ. 1284 - tamż. wspan. ratusz, zacz. 1377 - jeszcz. wspan. w Brux. 1401-1455 - a więcej świetn. w Louvain (druga połd. XV stul.) i w Oudenarde (1527-1530)

3. W Niemcz.

początk. goty. znaj. we opór i pan. w XIII w. staw. się powszech. kości. rom.; pod. wzgl. architektur. naślad. świet. wzor. franc.: zwł. nad Ren.; ale niebaw. wyrab. się osob. styl, skromniej; stawia. mniej wyso. kości. bez obchod. naoko. chor. ~~ale~~ bez kapl.; najczęś.: bez transsep.; wszyk. chór zakoń. wielobo.; a co najważ.: nawy wszyst. trzy naw. tej sam. wysoko: (Hallenkir.) które już w rom. epo. zjawia. się w Westf. Skut. tego kości. goty. w Niem. skromn.; bez potęż. efekt. malowni.; za prostsz., spokojniej, ale za to bez pięk. propor. Dach zwyk. wyso. i cięż.; wszys. 3 nawy równo oświet.; ścia. zewn.: bez ozdób, a takż. bez wyż. kolorow. podział przeskakuj. przez naw. poboczn.

Później goty. niem. staj. się bogatsz. Wraca do typ. fran.: w ten spos. że ~~zacho~~: ~~kości~~ równo. środ. naw, ale do wielobocz. chor. dod.: podobn. obejś.: a po za nim wień. kaplic. Jednak. te kapl. nie mają. for.: zamkn. występuj.: poligon. jak w

Fran. leż ~~tworzą~~ drugi obch.; wzór. po za Chór. występ. tył. podpory. Podpo: ozd. ozdob: za pomo. maswerku, pinaklów lub figur pod baldachim: Nad gzyms. cz: galer. zakryw. w cz: wido. dachu Tak goty. niem. zwłaszcza. w połud. Niem. stworzy. rob. osobn. uroz. form. ~~Ka~~

Do najdawn. uleż. Kated. w Magdeb. zacz. 1208, na wzór fran. z wielobocz. obchod. i wien. Kapli. — choć wszędzie. rom. — nawy podług. dopie. z XIV w. a fasa. z wieża. skoń. w 1520. Perła goty. jest Liebfrauenk. w Trewi: 1227–1244 — bud. central. 10 Kapl: 11ª z wiel. odd: [stwi. za chór] 12ª stwi. za port.

Św. Elżb. w Marb. 1235–1283 trzy naw. równ. wyso — najdawn. Hallenk. goty. — jedn. okn. w 2 rzęd: — zakończo: jak rom. nadreń. Kościo. 3ma welk. absyd.

Więc. jener. przeby. styl fran. w Kated. Kolon. (zacz. 1248 — zak. 1880 pod dyrek. Voigtela) chór z obcho. i Kapli: bardz. podob. do Kate. w Amiens — zresztą. bardzo konsekw. i proporcjon. wykonaną. chór poświęc: 1322 — pot. budow. przeb. transsept i nawy podług.

w których nada. wymia. zedziw. Naw. położ. jest 5 - środko: nawo. 44' - wyso: sklep: 140' długo. gmach: = 532'. wież. kolosal: dopie. ukoń. w 1880 - Pierw. mistrz: Gerhard von Riel

Bard. piękn. jest kość. Św. Kater. w Oppenheim nad Ren: (1262-1371) ped. zewn. wspan. dekora: -

Kated. w Fryb. zewn: przerab. w połow. 13. wie. Transept z 2 wież. z koś. XII. wi. w styl. romań. przejścio. Oko. 1250 budo. naw. podłuż. w styl. gotyc. ale z wspom. rom: filar: brzydk: z ekblatemi, maswerk. w okn. tak. grub. Przed ukończ. naw podłuż. oko. 1270 inn. zdolniej. mistrz (może Erwin z Strassbur.) budyń. wież: uczdem: okaz przewyższ. hełmu kamien. Wieża stoi przed fasa: i tworz. ze port. dolu część otworło. środko: (gdz. dzwo:) 8boczn; hełm piramid. Wiel. podob. z Katedr. strasburg: wiel. ~~przypomn~~ fran. wzoru. w skulpt. W 1354 zbud. nowy chór - zakończ. 3 ~~bok~~: 6 ~~Kąt~~. a wień. Kapli 6 bok. 12 Kąta. W środ. osi nie stoi Kapli: jak zwykł. w fran. i niem. goty. bo filar wieńcz. Kaplicz. co bez. nielom. Cało. ukoń. dopie. w 1513.

Kated. (Münster) w Strassb. Chór zacz. budow. po poż. r. 1176 – w styl. rom.: tak samo wiązania i półn. część transep.; połud. zaś w styl. przejścio. Nawa podłuż. w ostatn. 3 dziesiąt. ~~tak~~ 13° w.: = maswerk. wokn. bogat; brak wimpergów. We wios. 1276 ukończo. nawy podłuż. i zacz. fasad. wedł. plan. mistrz. Erwina – po jego śmier. (17 sty. 1318) prowa. dal. bud. fasa. syn jego Jan (+ 13. mar. 1339) wtedy była fasa. doprowa. do 2° piętr. = ozdob. fran.: nad portal. głów. wiel. rozetta. Cała fasa.: bogate okna: maswerk.; baldachim.; portyka: fialami, wimperg.; mnóst. skulpt. Od r. 1341–71 bud. mistrz Gerhard, który odstąp. od pierw. plan. Erwina: przy tem harmo. fasa. została naruszoną. ale fasad. stała się wzorem w Niemcz.: W 1419 zacz. Jan Hültz z Kolo. bud. hełmu i skoń. wież. w 1439 = piramid. Hültza jest dzieł. niezwykł. (przedst. tryumf. gotyc. techn. Ukończ. zost. tyl. wieża półno.

W połudn. Niem.:

Tum w Regensb. (Ratysbonie) 1275 zacz.: bez bogat. chór. – kaź. nawa zakończ.: wielobok.

W Włoszech

Styl gotyc. rozw. przekształc. odpow. do tradyc. narod.
i potrzeb lokaln. Tu z roman. Kości. wzdł. układu
sklepi; dalek. wzęć. płask. suf. drewn. Typ bazyl.
porost. zew: wzor. pawnę. To też przyznow. styl
gotyc. bard. powo. a wzdł. nailed. w nim typ
półn. Przyjm. ostrołuk dla potrzeb architek: aby wszys.
szersz. przestrzen. kryte; podzieno. mało był. naw.
głów. nad pobocz. i dzięki jej dob. okrąg. okna głów
ście. przy wyso. ~~podzienno~~ okna naw pobocz. Ale
unika. wąsk. i wysmukł. formy gotyc. półn.; nie przerzu.
płaszczyzn i stara. się zachow. szerok. przestrz. dla
malow. Stąd małe okn.; wystarcz. dla nieb. połu.
Ogóln. wraż. wnętrz spokojne; szeroki; harmon.
Zewn: strony tak. nie są tak bogat. urozmai. jak
na półn. Tylko naw. środ. mało wznies. nad nawy
pobo. a dachy mogą być dość płask. dla tego klim.
stąd postęp: bardz. szeroki; podob. do rom. lica,
a tak. podzielonej orew. nigdy nie ma. Zat. przewa.
spokoj. płaszcz. z skrom: występ: główn. ołtarz.
jak w Kości. staro-rzymsk. i rom. Tuż typ niż.
wykład. wielobarw. marmura. porost. wiel. ilu.
tradyc. rom. n.p. kopuł. nad skrzyż; fresk: jako
samodziel. dekora; narzu. ornamen. zmieny. z rom.

i gotyc. motyw. Widocz. że styl gotyc. nie przyj. się w Włoch. jako samodz. organizm architekt: lecz tyl. jako przekształ: dawn. stylu rom: pod wzgl. dekora: Mimo to zwycz. tych gmach. ogrom. w dziej. artystycz. rozwoj:

Kośc. S. Francesco w Assyżu 1228–1253 – dol. kośció. romań. sklep. o 3 naw; górn. o jedn. naw. z transept. w ścisl. gotyc. form. = budow. Niem. Jakub. Wąsk. okn. górn. kośció. zezwoli. na zach. wielk. przestrz: któr. okryt. zn malowid. Cimab. i Giotta –

Olbrzym. wraż. robi Kated. flor: 1294 zacz. przez Arnolf. di Cambio, od r. 1357 przebud. na większ. rozmia. Fasad. ukończ. dop. w 1887. Szero. sklep. nawy środ. bardz śmiał; oświetl. niedostat. Kolos. kopu. 8 kątn. nad transep. Zewn. cała wyłożo. marmu. Taki sam. dzwonn. któr. wybud. Giotto w 1334 – o zlecket. propor. Kated. w Syenie (13. w.) 3 naw. podłużn: = kopu. 6 kąt. = fasad. w 1284 = bogat. ozdob. Kated. w Orvieto – zacz. 1290 – przez Lor. Maitani z Syeny = dekor. fasad. doprowadz. do najwyż. perfek. = z rzeźb. marmu. i bogat. mozai: = bez sklep. jed: z otwar. wiąz. belek –

95.

W Piz. Campo Santo – ukoń. w 1283 przez Giov. Pisano – należ. do najpięk. udan. prób goty. wło.
Oker póź.-goty. jest kate. medyol. zacz. 1386 (dwóch archit. niem. Henr. z Gmünd i Jan z Grez) – cały z biał. marmu. = 5 naw podłu. transep. o 3 naw.; fila: wąs: ustawio; chór z obchod. Wysok: obniż. się stopnio. od naw: środ. do naw poboczn. Wraż. poety. ogrom; zewn: szcz. święt. roz.; wata z biał. marmu. Ale wyż. cel. archit. zaniedb.
Pod tym wzgl. stoi dale. wyż. S. Petronio w Bolo. nieste. nie wykoń. 3 naw. podłuż. a obok niej 2 rzęd. kaplic – bogac. perspekty. na wew. Także był zamiero transe: o 3 naw. i zkapl. ale nie zacz; zamiast tego zakoń. nawy podłuż. półokrąg. absy.
Certoza w Pawii bud. od r. 1396 – w zlecho. stylu – kate. w Como zacz. w 1396 – a w 1513 doda. chór i transep. – równ piękn. jak Certoza
Mnóst. gmach. świeck. = Palazzo Vecchio i Bargello – jak prawd. forte: Loggia de' Lanzi w 1376 – jasne i wesołe, ale z łuk. okrąg.
W Syen. wiel. pałac: przyw. opasują Pal. pubblico – tak samo w Perugi, – w Bolo: Loggia de' Mercanti, w Wene. mnóst. pałac. – którz. fasa.

często nie wylo: przedziwna: Łuk. i ozdob: wyzwol. maurzt. – n.p. Cà Doro, Foscari, Pisani – do wspaniał. majest. dekoracj. pałac dożów, któr. dolu. i górn. portyk jest najwspan. na świe. Nereu-zam. w Ferrarze – Goty. nie dług. panow. w Wło. bo już w w XV wygor. jest przez renesans. –

Historya Mozaiki chrześcijańskiej

Zob. La mosaïque par Gerspach. Paris. Quantin (bez daty). p 33. sq.

Hist. mozaj. chrześc. zaczy. się od czas. Konst. W. kied. budow. pierw. kośció. publicz. Z liczn. kościo: stewie. przez zezn. niem. że św. Piotr, św. Paw. oraz inn. były ozdobio. w mozaj. Z nich zachow. się tyl. mozaj. w kośćie. Św. Konstancyi ob. św. Agnieszk. przy Via Nom. Wedł. lib. pontif. było to pierwo. baptiste. w któr. zost. ochrzcz. jego siostr. Konstancya i jego siostr. Gmach składa się z kopu. na kolumn. na około. któr. okrągł. sklepie. nowa i małe absyd. przy kośc. średnic. Wszystk. ścia. były okry. mozaj: pozost. tyl. te, któr. ozdabia. sklep. okrągł. nawy i absyd. Sklepie. nawy podziel. na 11 pól, o zarys. Lle, kil. z nich ukaza. te sam. kompoz. W środ. każd. pole biust ludz: na około linie winn. ze scena. wizobraz. Taka treść

dziel. pól, na inn. gałęz. kwia. uczyp. postac. zwierz. i ludzk. Ułka: pęt. poezyi, rysun. popraw. i lekki. Dawniej mniema. że to była święty. Bachu. ale te sen. przednio. znajdu. się na sarkof. chrz. W katakom. dotr. istnia. więcej. z tych sen. czas, zachowa. się portre. Maryi Simplicia i jej męż. Flaw. Jul. Juliana – odkry. 1656 w katak. Cyryaki, dziś w bibl. Chigi. Była to potęż. rodzi. (wedł. Rossi) w 2iej połow. IV. stul. Istnia. dotr. więcej. w katak. Kalixta (Chryst. z św. Piot. i Paw.) w katak. Hermesa (Daniel w lwi jam.; paralit. z łoż.; wskrzes. Łaz.) Cruci w nich, naw. pod względe. później; rysun. starożyt. choć już niezgrab.

Mozaik. w Św. Pudencyanie przedsp. dotk. pochod. z IV stul. choć w wiel. później. naprow. i może naw. względnie. W sklepie. absyd. trybu. wid. na górze chmury, z któr. wygląd. czter. kolos. symbolicz. zwierz. ewaniel. Niż. półokrąg. portyk. ze któr. wid. szczyt. i kopu.: gmach. wielk. miast. W śro. środ. ze portyk. stercz. nega gór. z wielk. krzyż. ozdob. w drog. kamie. (crux gemmata) W środ. przed portyk. sied. Chryst. na wspan. tron.

Na oko - głow. nimb.; praw. ręk. błogosł. a w lew. trzym. książ. otwar. na któr. wid. słow. Dominus conservator ecclesiae Pudentianae.] Po każ. stro. Zbaw. 6 osób. Po praw. św. Paw. po lew. św. Piotr. Za św. Paw. trzym. nad jeg. głow. koro. niewiasta św. Puden. a podob. ze św. Piotr. i Prax.: Obok. św. Piotr. stoi. inny, prawdop. senat. Pudens. Ubior. w tej mozai. doskonało. perspekty. i rysun., twarz. wyraz. draper. starożyt. Zniew. uwa. tę mozaj. za piękn. okaz starożyt. sztu. któr. choć upad., zachow. wiel. wdzięk i dobr. techni. [Mozaj. w baptist. Later. w absyd. kapli. św. Rufi. i Sekun. pochodz. także moż. z kor. IV lub początk. V stul. wedł. Rossi'ego]

Gdy Konst. W. przeniós. siedzib. pań. do Konstantynop. powst. tam wiel. szko. mozaicyst. Któr. najdawn. prac. zaginę: (z wyjąt. Św. Jerz. w Tessalonice), ale zachow. się te, któr. wykon. w VI wie. w Św. Zofii.

W V wie. powst. liczn. mozaj. w Franc. i Włoch; zwłaszcz. pod panow. Got. Ale francus. wszystk. (w Nantes, Tours, Clermont, Toulouse) przepad. Zachow. się pozost. w Kated. w Nowerze

i w Aorie; takż. piękn. kompozy. w Kapli. ś. Satyr. w San Ambrog. w Medyol. (biust ś. Wikto. otoczo. gałęz. i ktos.). Najważ. ścisłe. moz. z V stul. w Rzym. i Raw.

W Rzym. a) w Santa Sabina zachow. się napis na tle nieb. i dwie postac. żeńs. na polu złot. Jedn. wyobra. kościo. pogan., druga kościo. obrzez., postaw. i draper. przypomi. starożyt. fres.

b) w San. Maria Magg. Tuk tryumf. ozdob. za Syxt. III (432–440): Annuncya; Prezenta; Adr. król.; ~~Jezus~~ młodzieńc. wśród dokt.; rzeź niewin. W środ. Tuku tron z krzyż. po obu bok. Piotr i Paw. a na koń. dolnej strefy miast. Betleh. i Jerus. Nad kolumn. nawy środko. 36 kompoz. ~~obraz~~. z któr. 7 zastap. w XVI. stul. obrazą. Resta zachow. się w pierwot. mozaik.: sceny z star. Test. Żołnie. 3 zd. ubra. i uzbroj. jak Rzym. na Kolum. Traj.

c) w San Paolo fuori le mura zniszczo. w 1823. Zachow. się mozaj. na tuku tryumf. (Galla Placidia), ale po pożar. mocno odnowio. Orygin. datuj. z czas. Leo I (440–461). Z chmur wychod. orte. zwierz. ewangeliz. W środ. biust Chrys.; po każd. boku aniot z laską, dalej 24 star. z Apokali. (12+12), który

upad. na twarz. Wn. pojedn. stw. ś. Pio. po Ang. ś. Paw. Mozaj. była już uszko. w XVII stul. a robo. nowe bud. sklep, nie porw. sądz. o dawn. techn. Sądz. po głow. anio. po przew. stw. Chry. który zachow. się nienaruszony. wykon. było podob. do fig. w Katak.

d) w orator. Św. Jan. ewanie. dawn. zachow. się na sklepie. mozaj. treści symboli. Wśród. jagn. mistyc. otoczo. kwia., na oko. girlan. naszyta z owoc.; ptaki. kuropat. (= ziem.) kaczka (= woda); gołąb (= powiet.); papu. (= ogień)

W Rawennie zachow. się najpiękn. i najważ. mozaj. tego czasu Galla Placidie, która od r. 425 nadz. panow. za niepełnolet. (syna Walentyn. III wybudo. Baptist. degli ortodossi, zwój. wła. mauzoleum, i kapli. arcybisk. Maurol. wybud. oko. 440 (s. Naz. e Celso) w krzyż. przek. z sarkof. Galli, jej męż. Konstancyusza, i bra. Honoryusza; kopu. tuki, sklep. okry. moz. Dobr. Past. z owcą; Chryst. z księg. otwar. w ręku; pod nim ogień pod krat. żelaz.; na boku szafa otwar. z inną. księg. Przy oknu. pod kopu. postaci z księg. w ręku; pod okn. gołęb. które piją

z naczynia. Rysun. mięk.; postacie dobrz. udrapow. po rzym., gołęb. skopiow. ze starożytn. tak samo jeleń; koloryt harmonijn.; tło szafir. nieb. krzyż złoty; ozdob. złot. lub zielo; wały białe; ziemia żółto-zielonawa. Wszyst. w tem mauzol. wesoł. Najlepsze to połącze. ornamenty. starożyt. ze sztu. chrz.

Baptist. ortodox. tuż. dawniej. od mauzol.; na nowo zbudow. przez bisku. Neona oko. 420. W kopu. 8 kąt. w środ. chrzest Chryst., niż. 12 apost., w najniż. stref. trony, ołta.; stoł.; tło po części. szaf. nieb.

Kapli. w pałac. arcybisk. nowo odnowio.; posta. N. P. wydoj. się w obecn. swej form. mozaj. późniejs. od apost.; święt. i anioł.W wiktór. medalion. zastąp. wypad. mozaik. malowan. kolor.

Mozaj. V. stul. tak w Rzym. jak w Rawen. zostaj. pod wpływ. starożyt. sztu. a star. i niż. od S. Pudencyą. mozaj. zgrab. rysun.; dobr. rozkł. przedmio.; spokoj. i harmon. koloryt.

Wiek VI pocia. obfi. i znako. mozaj. w prow. wschodn. dawn. imper. rzyms.

W Konst. now. św. Zof. odbudow. po poża. r. 533 a poświęc. w 539 za Justynia. mia.: wszyst. ścia. okry.

lub inkrusta. marmuro. lub mozajk. na tle złot. Te ozdob. zost. po więk. cz: pokry. warst. wapn. ale odrysow. części z nich Salzenberg podcz. restaur. dokon. w mozaice 1847 (Altchristl. Baudenkmale von Konstantinop. Berlin 1854). Na szczy. kopu. jest Chry. siedz. na tron. błogosław. na spos. grec; pod nim apostoł. ubrani w białe szaty. W głęb. świąt. N. P. na tron. trzym. przed sobą stojąc. dzieciąt. Jez. W śród był ~~apost.~~ męczen. i bisku. Nad niemi, na ~~pilastr.~~ filar. proro; w kopu. mniejsz. sceny ze St. i N. Test. a na ścia. nar-texu Chrystus na tron. z nimb. ozdob. w krzyże Z tych fig. nie wszyst. pocho. z VI stul; niektó. są później. Rysun. poprawn. kolory. miły i łagod. twa. piękn; szaty według kroj. starożyt; z umiark. ozdob. Chryst. ubr. w płaszcz biał. i w szat. biał, ozdob. złot. strefami. Szaty N. P. koloru nieb; szaty apost. i aniol. białe, szaty pror. rozmait. kolo. i t. d. W tych kompozy. znać jeszcz. trady. starożyt. Podobn. kośc. Justyn. wybud. w Tessaloni; Kościół S. Sofii, który dopie. pod kon. XVI stul. zamienio. w meczet. Wted. cz: mozaik został. zakry. W środ. kopu. jest Chry. otoczo. aniol; apostoł. i N. P. który trzymaj. ręc. wzniesio. jak orant. w Katak.

W Rawennie takż. poprzez cały wiek VI wiel. powst. mozaik. Miast. zdobyt. w 476 przez Odoak. dostaj. się w ręc. Teodoryk. i jest stoli. Ostrogot. aż do 539, kied. je zdob. Belizar. Od r. 552 po zupełn. zupeł. pokon. got. przez Narzesa, rezydu. w Raw. exarch. bizant.

Istniej. jeszcz. 4 pomni. z VI stul.

a) Baptyst. aryan. obj. S. Mar. in Cosmedin budowa. na począt. stulecie.

b) S. Apollinare Nuovo, budow. w tym sam. czas. dla kult. aryańs. pod inwokacj. S. Marcin: pot. poświęc. kulto. katol. przez Agnellus'a. (budow. 553-566)

c) San Vitale, założ. przez Ecclesiusza (budow. 524-534) i poświęco. w 547;

d) S. Apollin. in Classe, zaczę. w 534, oddan. kulto. w 549. Te dwie ostat. bazyl. budow. przez Julian. Argentar. a poświęco. przez arcybis. Maxymiana.

Baptyst. Aryan. ośmiob. i pospiesz. zrob.; mozai. w kopu. naślad. niezgrab. z bapt. katol. Mozaj. w inn. kości. które. mówi zarazę. że Got. nie wszyst. zostaw. swojego, ze ich persów; ale też

mozaj. te nie pokaz. ani wygląd. gotyc. ani bizant. bez ią normal. rozwoj. trzeba: jakie panow. w tej sztuc. w VI wie. w Raw.

S. Apollin. Nuovo, jest bazyl. o trzech naw; nia: środko. naw. po nad kolum. podzielo. na trzy strefe: lub sekcye. Najniż. strefy przedsta. po jedn. stron. proces. męsk. osób, wybor. z pata. Teodor: a ciągną: ku Chrys. któr. sied. na ozdob. tron; po drug. stron. proces. dziew. idąc. do N. P. Druga sekc.: przecina. okna; międ. okn. posta. apostoł. Nerei. w trzec. najwyż. sek. sceny z życ. Chryst. Niektó. z tych scen peł. życ. i wyra; moż. uczniowie. że Giotto w niektórych pedaws.

S. Vitale budow. w ośmiobok, z kopu. Wnętrz. cia; tak. kopu. były lub są jesz. okry. mozai. Swiad. to dekora. i peł. dobr. narysow. osób. Styzu. jest Chry. w absyd. mając. ledwo 16 lat, z drug. strona. któr. przedzielo. są na wierzchod. a z tyłu zwiaz. w. Na oko. głow. aureo. z krzyż. ozdob. w gemmy, sied. na kuli ziemi; lewą ręk. opier. na książ. a praw. wyciąg. z wieńcem. ku św. św. Eklezyuszowi i ś. Witalisowi.

S. Apoll. in Classe. w absyd. i za tuk. tryumf.

wid. Chryst. wśród zwierz. ewanieli; archan. Gabr. i Mich. z labar.; dziś tego S. Apolli.; Przemien. poświęce. bezyli. przy Maxymic. i Melchiz. przy stole. Te jedn. mozaj. zosta. kilkakro. napraw.

Były jeszcz. inn. mozaj. w Rawe: z któr. niektó. przeprad. jak. te n. p. co były w pała. Teodo. Pap. Adryan I (772-795) pozwol. Karo. W. je wytrysp. i wyj. z memur. przewie. do Akwizg. Tam z nich zrob. now. mozaj. ~~któr~~ dla kaplicz. zamku. (dzisiej. katedr.). Owe Sakr. przepad. Inn. mozaj. (n. p. z San Mich. in Affrisco) zost. w 1847 przenies. do Berl.

Robotni. do mozi. mozaik. sprowad. Teod. prz 25: z Ryz; charakt. figur bez. wlech. i przypomi. wzor. klasycz. - cnić Sakr. stud. natu. w nagi. częśc. i poz. Wyraz zaw. prawie konwencyo.; nich prosta. ped. Zob. n. p. w S. Apoll. Nuo. poczatu. Juda; hemorois; Ponc. Pila: umywaj. ręce i t. d. Owe portr. z czas. Teod. a mozaj. były zrobio. w przedech. Odrodze. od które. oddzielo. za 7 wieku.

<u>Mozaj. w Rzy. w VI wie. za przesiw.</u>

bard. ład. Głów. w S. Cosm. e Dam. zrobio. | S. Cosm.
za Fel. IV (526-530). Te które były na Tuk.
tryumf. zginę[powrót] ale pozost. w absyd. wszyst.
i te, w najwyż. cz.: Tuk. U szczy. Tuk. jagn.
na tron. otoczon. Kadelabr. a na nim krzyż -
po bok. aterz anio. i dwa zwierz. ewan:
(anio - Mateusz. i orzeł Jana) wyglad. z obło.
Przepodł. drug. dwa symbo. i 24 starz. z Apok.
W trybu. na nieb. tle absy. stoi Chry. bar. | starzy - Chry.
wyso. na tle chmur., lew. ramię, osłon. płaszcz.
Druga - Kniaź. Piot. i Paw. przedst. na świat.
męczenn. Kosm. i Damia.; dalej po wsz.
pap. Felix i ś. Teod. W XVI wie. za Greg.
XIII twar. pap. Felix. został. zastap. malow.
twar. Grzeg. W. ale pap. Alex. VII kaz.
przywró. znow. twar. Fel. w mozaj.; ale twa.
ta zrobio. w styl. 17° stul. odbiy. od inn. twa.
Chryst. ma dług. włos. i sztu. brod; reszta
ciało dak. na brody, twar. Pawła i świat.
św. lekar. do sieb. podob.; Piotr trzch. starsz.
Ubio. szyms; ale twar. (z wyjąt. może Piot.)
nie są szyms; one są twar.; surow.; kości. liate
przywyczaj. do legie. ludzie. i do bit.; bez

ślad. ascezy. Fizyon. dziwne i nowe, niepod. do fig. katakumb. ani z figur. ołtarz. św. Pudenc. ani z temi, jakie. poznali. w S. Pietr. lub w św. Zofii lub w Ravenn. Gerspach (la mosaïque p. 68) przypuszcz. że to są typ. późne. Wiado. że Teodor. i jego następ. opiekow. się pomni: Rzym. i wyznaw. dobrod. stat. na ich ołtarzach. Może przez wdzięczno. naśladow.: mozaicis. te typ. nowe niezwykł.: aby ich dobroczyn. pob. w Rzym. uwieczn. Odt. typy te powrot. w mozaik. rzym. przez blis. trzys. lat a także mot. tut. po raz pierw. wprowad: że wszęd. Chryst. przedstaw. niebieski. rozmai. osob. świę. lub jeszcze żyj. Obyczaj. w Rzy. protekt. wład. zn... ogrom. i dot. nie dziel. ołtarzu ze swej. znacz. Absyd. w S. Cos. e Dam. pomi. niedost. jest wiel. i godn. kompoz. któr. później nie zam. dróż.

Pelag. II

Pelag. II (578-590) wystaw. now. bazyl. nad grob. S. Loren. w miej. dawniejsz. Konstan. ale dziś tylk. tryumf. zwraca się do now. absyd. któr. przy zmienio. oryenta.: dobudow. Wid. na niej Chryst. na kuli ziem.; po jego

SS. Pio - Wawrzyn. Peleg. Pow. - Stef. Hipp. po krańc. Jerozoli. i Betl. Dla kilkakro. naprow. nie podob. oznacz. pierwot. charak.

Inn. mozaj. wyjm. z tego cza: n.p. zwłok. przez Symmac. (498-514) na fasad. S. Piotr. przeprow. - nie były zresz. liczn. a o wiel. niż. od rzewn.

Wiek VII powoduje wzgl. upad. w mozaj. wyjm. Miast. się wyludnia. i uboż. Nie zdobyw. się na wiel. rzeczy ani na doln. zrobio. Honor. (625-640) kaz. obryd. s. Agnieszk. ozdob. moz. Święt. dziew. ubra. po grec.; korona. przez ręk. nieb. stoi w pośrod. międ. papp. Honor. i Symmacha. Najpi. wychwa. blas. mozai.

W kapli. S. Wenancyus. (Later.) Jan IV (640-642) kaz. zrob. mozai. błyszcz. na ścian. męczennik. z przestrz. Dacyi: t.j. Anastaze. Astera, Fella, Paulinia, Maur. i t.d. oprócz tego św. ewangeli. i miast. św. W przyp. to uzupeł. Takż tryumf. W sklep. abyd. biust Chry. pod nim N. P. mię. po praw. i lew. stron.: orkies. post: -

Pomij. wcześ. mozaik. w S. Stef. ~~rot.~~; w S. Piet. in vin. (gdz. S. Sebast. po zarazie r. 680); pomij. robo. mozaik. w S. Piet. w Watyk. wykon. przy pap. Sewerynie w 640 i Sergiu. I (687 – 701) – raz. z wszest. przeped.

Mozaj. w świat. mat. połozy. absyd. w S. Costan. wcześ. jedn. pochodzą z IV stul. wcześ. inn. z VII lub IX. – Garrucci zostc. jej VII w.: bo wraz. jej za bard. mizer.

Pomij. wielu. mozaj. po za granic. Włoch z tych czas: jedn. w Autun, drug. w Auxerre, któr. do nas nie doszły. – Pomij. także. niek. mozaj. znalez. przy p. Renan w Sour (Tyr) w 1860. – (Garrucci 73)

VIII W.

VIII Wiek. pośród. w Rzym. now. moz. jed. w S. Piotr. (watyk.) rob. przy Jana VII (705 – 708) z niej pozost. reszt. która w 1639 przeniesio. do S. Mar. in Cosmed. obraz N. P. z dzieciąt. na kolan.; z św. Jozef. i jedn. aniołe.

frag. z S. Piot.

S. Teod.

Sklepie. absyd. w S. Teodo. dost. ~~wl~~ mozaj.

za Adry. I (782-795): Chrys. siedz. na kuli;
otocz. śś. Paw. Piotr. i Teod.

Leon III (795-816) Kar. w tryklin. pała. later. zwb. mozaj; przenies. za Bened. XIV na plac przed pała. Cerkowo. przedm. nie wykona. W muszli Chrys. ukazuj. się aposto; na bok. tuku dwie grup: Chrys. siedz.; w praw. ręce trzy. dwa klu; a w lew. trzym. chorąg. przed nim klęcz. pap. Sylwes. i cesa. Konst. Po drug. stron. w podob. spos. siedz. Piotr S. a przed nim klęcz. Leon III i Kar. W. - Owcese. Konst. nie jest to Konst. W. lecz Kopron. Zanim przeniesio. mozai. zdj.: z niej odbicie a odrazu. jej podz. daw. rysun. (w bibl. watyk.) Praca dozor. Cristofori. dyrekt. papież. ~~fabryki~~ mozai. Praca odtworze. bard. liche bo trudz. dawn. mozaiko. ztr. już był. zgin. W nowo. wiek. odnowz. mozai. pod dyrek: Camuccini'ego.

Leon III tricli.

Mozai. w Akwizgr. zrobio. z polecen. Karo. W. przepad. pomię. 1656-1730. Zna. je z rysun. w Ciampini, Veter. monum. Romae 1690 et 1699, ale ten rys. przedsta. był. uwytw. kopu. Na sem. orzy. nieb. otoczo. przez promie ~~na tlo~~ ~~wydał~~ nowzące anio. skrzydl. W środk. pasie Chry. z nimbu. złoto. z krzyż; sied. na tron. bez ozdób; błogosła. praw. ręka a lew. opie. na księdz. zamknię.; ubra. w dług. szat. i płaszcz. Na dole

Akwisgr.

star. z Apoka. objawień. mozaj. wiel. Oni nie widz. ten stoj. przy mozaj. kreśl. Wed. rysun. Ciamp. ta ozdo. mozajko. była bardz. ubog. dla bogat. kapli; star. mozaj głow. zbyt wiel. a ruchy zbyt żyw. Była to prze. niewątpli. bard. mierna. To samo powie. o scen. na ścian. wyobraż. któr. jeszcze widz. Beck. w 1620. Były tam podob. figu. apostoł. i scen. ze star. i now. Test.

W Fran. jedy. mozaj. z tych czas. zachow. się w Germigny-des-Prés (Loiret), zrobio. przez Teoduf. przyjac. Karo. W. — zob. Gerspach 78 nast.

obrazoborcy

Edykt Leon. Izaur. z 726 zabr. kult. obraz. a potwierd. przez sob. Konstan. w 754 — ~~zaprzest~~ród. wielk. wyko. mozaj. na wscho. Cesarz. Irena i sob. Nicej. w 787 przywró. znów kult obraz. — ale wal. przeciw obraz. się nie ustał. jak w 842 z śmier. Teofi. Wiel. star. mozai. zginę. dzięk. wiele tylko ocali. jak np. w S. Zof. ale produk. now. mozai. była wstrzym. tak podaj. że jej ów edykt nie obniż. ani pogorsz. Włoch. oparł. się edykto. pod Grzego. II i III, nawr. Raw. się zbuntow. a tak wszys. pomni. ocale.

Wiek IX

Wiek IX pocz. dwi. mozai. w Rzym. ale są bez warto. artyst. W San Nereo ed Achill. kaz. zrob. wrekto. Leon III (795–816), w S. Mar. della Navicella Paskal I (817–824). Temi. Pask. kaz. przyozdob. s. Praxed. odnudow. na now. przez Adr. I Mozai. te w s. Praxe. są liczn. i boga: ale wyko. bez znajd: rysun. i bez poczu. piękn. Zob. o nich Grzyp. 87–88

824

Tak samo bez warto. mozaj. w S. Mar. dlok. pala. wenec. i w S. Cecyl. Inn. mozai. przepad. w San Silvest. et Marti; w S. Pietr, w S. Mar. in Trastev.

Mozai. w San Ambro. w Medyol. i w Katedr. padews. są trochę lepsz. Ogół. wraże. takie, że od VI stul. sztu. mozai. w Rzy. upa; zwszk. się ten upad. w VII i VIII a doch. do ostat. ugd. w IX Wte. gdy ~~bra~~ nieudoln. rysun. i cwro. kompo: dosięg. do ostat. granic. produk. się zatrzy. dzyo nikt nie będz. żałow. Typ. Mat. Bos. zrob. się zuped. brzydk. a jej strój dziwacz. przesad; Chry: zrob. się tward. i surow: Ogół. kompoz. robi się banal. Zwszk. głów. figu. w środ; inn. stoj. po obu bok. w tej sam. lin. i na tym sam. plan; nieruchom; en face Cała świetno. przeniesio w bogac. kamie. i kolor. ale

Charakt. moz. IX

pozn. harmo. kolor. zgius; pomyś. kompo. bez natchnie; motyw. moral. wyraźo. wielko. wzniośl. lub zewnęt. cech.

Gerspach robi uwag. że tego upad. nie moż. przypis. wpływ. bizant. bo na Wscho. w IX wie. sztu. nie upad. tak nis. a stosun. międ. Rzym. a Konst. były wtedy. przew. zupeł. Widocz. tradyc. artyst. okrop. w Rzy. podupa. a Papie. i Kar. dość przerw. zaczęto się zaś. nie studyo dobr. wzor. przeszł.

Wschód

Na wschod. mozai. znow. się ożyw. Teof. (829-842) nie przyzwol. kult. obraz. ale kaz. wiel. rob. ozdob. mozai. w swoi. palac. Bazy. Maced. (867-886) kaz. wiel. wyko. moz. w Św. Zof. po ope: zegin. a wybu. „Now. Bazyl." i now. pał. Znam. te wspania. mozai. z opis. Forsy. wie. że w Bazy. na sklep. był Chry. otoczo. anioł.; w absyd. N. P. z podniesio. ręk.; po mur. mnóst. apost. patryc. proro; męczen. Porząd. tak: ułoż. w mozai. –

Konst. Porfirogenita opis. życ. swe. dziad. Bazyl. a w szczegól. jego pał. Kenurgion – sala głów. okryt. wsz. któr. ozdob.

zwycięst. lub im. dyg. zachod. cesa. Sypiał. nie-
poradz. mozai: w środ. paw, po rog. orły; na cokle kwia: natte stoczi; wyż. Berg. z żon. Eudox. w stroj. cesar., przyp. wyobra. ich dzie. trzymaj. książ. w ręk. Na środ. stoiśd. sufit. był krzyż koło: do któr. cesa. i cała rodzi. drugi raz powtórzo; wyrażg. ramio. Woln. przypuszcz. wadź rest. jak zachow. się w S. Zof. z tych czas, że wysz. był jeno. drug. poprzew. a pomi.-przesz. w ozdob. były te robo. wszy. od marz. wym.

Wiek X – XI

W Niem. i rew. Włoch. z koń. IX. wie. mozaj. zupeł. ustaje. Od koń. pontyf. Pask. I. (817–824) aż do Inno. II (1130–1143) nie znam. ani jed. prac. mozai. zrob. po mur. gmach.

Z tej stro. Alp wspomi. kroni. o prac. podob. w Chur, Sponheim, Werden, Św. Gereon w Kolo. i w Kated. hildesheim. S. Bernward ówczesn. bisk. a nauczy. Ottone III (syn Ott. II i grecz. Teofa.) kaz. z pomo. cesar. wyłoż. w swoj. Kate. zrazu. mozai. (ofia. Abra.; Troj. Żyd. i Świer. Żywioły) – mow. to były poezy. marmu.

136

Posadz. moz. hist.

W ogól. posadz. historyj. w tych czas. szerz. się w półno. Włosz. i w Fran. Treść ich bardz. często nie jest relig.: walki Teres. z Minot., porwa. Hele.; Cnot.; Grzech.; pieśń Roland.; Zodyak; Pory rok. i księży święt. – przew. zdaj. się, nie wiel. kościoł. a treść podaw. wola fundat. W Lion. (kości. św. Ireneu.) posad. z końc. X. wie.: gramat. dyalek.; retoryj; wstęp. sprawiedl. –

Staw. mozai. w Saint Remi w Rheims nie były. była z marmu. lecz i ze smalt. Opis wyjęt. z Berge. u Gersp. str. 97 – 99

Wspomi. także o podob. posadz. mozaiko. w Nimes (Katedr.), w Saint Gilles (nied. od Nimes) a kto znalezio. w połud. Fran. lub później jeszcze w Lescar i Sordes, któr. mog. pocho. z XI lub XII wie. Kated. w Lescar wybudo. w XI wie. ale mozai. mogły być skąd inąd przeniesio. (rezstki połow. w 5 kolor) Posad. w Sordes z tych sam. czas. środko. medalion z zwierz. herald. bard. ciekaw.

W XI wie. staw. op. Dezyd. z Mon. Cass. mozai. z posełst. w Konst. i w 1066 sprow. ze Wscho. robotni. do moz. a przez nich kaz. wyucz. swo. uczniów tej sam. sztu. Ale wszyst. te prac. zgin.

W San Mar. (Wen.) umieszcz. już w X
wie. kil. moz. w wnętrz. nad bram. ~~głów.~~ gdz.
jest Chry. z Mad. i Św. Mar. Doże Domeni.
Selvo (1071–1084) kaz. wykon. mozaik. z Grec.
w portyk. wschod.; i kil. fig. na sklep. wiel. kopu.
Pierw. porządk. kości. tak z tych czas.; był ber-
boga: i ozdob. ale w pozn. wiek. ozd. naprzem.
Murano także zdoby. się na podob. ozd. w
San Maria e Donato

S. Mar. Wen.
X w

Czy na tę prac. wpływ. wpierw. jaki wpły.
robotni. sprowadz. przez opat. Dezyd.? Na wszko.
był przeb. tej szt. tak mniej więc. że
kwitn. za Konst. W. szko. doszł. za Just.
do najwyż. rozwo.; w IX wie. jest ona niezów.
wyżn. od szko. włos. ale niezna. upadł.
figu. stają się chud. i bez ~~rut~~ muszk. i ruch. gwałto.
wyraz suro; fałd. sztyw. i równoleg.; posta.
bez pełn. ozdo.; jakb. zamrożo.; staj. się podob.
do nynz. moz. w VIII i IX wie. Wiel. sztu.
znik.; zam. dięż przeważ. wyrob. ze szt. kości,
emalie, cyzelury, płaskorzeźb. wybija.; mineał;
~~drobn.~~ mozaj.: w szem. i t. d. Wszyst. posł. bez życ.
Zob. opis jedn. moz. w Luw. – Gerspach str. 106

Ale na wscho. pozost. mozaiko. techn.; umieć. rob. emal; dobier. dobr. cymen.; ustaw. kostek. i t. d. Wszyst. te wiad. pozost. w Wtorn. w zapom. Tam panow. zupeł. sped. Dziel. zniemer. Kold 1000. Robotni więc greccy przyno. materyał. techn. - sw. i sztu.

Wiek XII

Od r. 824 mieli ślady. nie wykon. żad. większ. rob. moz. w Rzym. Dopie. Inno. II (1130–1143) kaz. zrob. bard. rozleg. w San Mar. in Traster.

S. Mar. Trast.

Ta dekora: (inne jest z XIV stul.) znajduje się na fasadzie zewn.; na łuk. tryumf. wewn. i w sklep. absyd. Na fasad. N. P. na tron. karm. dzieć. J.; po jej prawi. stoi pięć niew. kar. z koro. na gło. i z lamp. pala. się w ręce; po jej lew. stron. stoi pięć niew. ale dwie bez kor. i z lamp. zgasł. (Dla czego dyt. 2 nieroztr. nie umieć wytłu.) Na sklep. absy. Jez. i Mar. na tron, po bok. Kalixt I, ś. Waw. z krzyż.; Inno. II św. Piotr, Cornel. pap.; Jul. I. i kapł. Calepodius. Na pasie niższ.: Jerus. i Betl. oraz 12 owiec. Napis dedykac. wskaz. obie połd. kompozy. Na czole zaś łuku krzyż z litera. A i Ω, pot. 7 lichtarz.

Warto- tej mozaj. nie mała. Kil-cię: rośta
poż- źle odnow, mimo to cało- robi wraże- prost.
giętk. i prawdz.; postać pet godno, kobie. nie bez
wdzię- ani bez- niedbalno: Poza Fre-Dz.- prawdzi- piękn.
a twarz jej peł- słody- i czysto. Kto zrob. tę pięk
kompoz- po treść wiek- upad. Mów- że Grecy. Ale
Gre- powie- Gerzp.- podów- ~~tyl~~ nie mog. się zdob. na
podob. robo; raczej- powiedz- że geniu- racy Tacii.
znow. odżył, jak. dawn. w San- Pudenz. i w S. Apoll.
Nuo.

Abzyd- Św. Fran- Rzym- tak- z XII pocho- stul.
ale medor- bard- brzyd- przy bard. bogat. stroj.

W San Chrisog mozaj- otoczo- śnieg. tak.
zemo jak w św. Fran- Rzym. Każ- osob. umieszcz.
wśród dwóch kolum. położo. tak. na ramie. nury-
sklep. veterinum z monogr.- Chry. wśród kwia. czwór.

Na wysp. Torcello, niedal. od Wen- jest kat.
z mozai.- z XII stul. Na mur.- nartexu, na
prze- dzwon- bard- obszern- kompoz. z 150 figur
w trzech- stref: Piekło, Raj, nad ostat; śmierć
Chrys; Zmartwych. Ze wiel. tłum i osób, stąd
cierp. jedno. Kompo- Różni planów być. wskaz.
mniej zr. rysun. bo ita ton. wzgl. ta sama
Styl twar; pozy racz. dziw. nie wspania; gięty

zbyt wyraźn. Rysun. greck. Niekt. figu. jedn. pełności; u p. M. B. w scen. zmartwych. Abyś całości złotego bez oddziel, którą w zen. środ. Madon. w niebios. scen. z dzie. I, długi i wąt. Wraże. tej jedn. samod. figu (któr. jest zbyt długi.) niepos.

W San Mar. (wen.) w ciąg. XII stul. zrob. historio. św. Zeno. w jego kapli; oprócz tego w Kopu. Chrys. N. P.; Salomo. Dawi; proro; w abry. Ojc. Przedniè i świst.; w pierw. Kopu. Duch. Św; w rog. wielk. Kopu. ewangelis. i rajski raju; w Kapli S. Klem. tego św; po nad bram. Kaina i Abl. Ten cało. przedn. zrob. w 1159 przez Piotra. W wszyst. tych mozai. gdz. nie zost. uspraw. ani rzk. i rysun. grec.

chorw, W Sycy. pod rząd. Rog. II (1105–1154), zrwi się świet. te sztu. pod wpływ. i współzawod. trzech rass, któr. ją zamieszkiw. Kościo. zost. w wiel. części zmodernizo. ale z mozai. pierwo. wiele ocali. W San Maria dell' Ammiraglio (zwan. póź. la Martorana od założycel. tam poprzednio. żeńs. kongre. pozost. dwie mozai: Król Rogi. koronow. przez Chrys. i admir. Jerzy z Antyoch. u stóp N. P.

W Kapli. palatyn. porędz. i doln. okry.
mur. z biał. marmu. w któr. inkrusto. się roz-
licz. i wzmoc. ozdob. Mozai. emalio. okryw.
sklep. głów. absyd.; sklep. naw poboczn; mury
tympany i łuki. Scen. z Star. i Now. Testa.
na sklep. absyd. Zbaw. większ. i bard. imponu.
od osób otaczaj. Pod nim N. P. któr. ma po swoi.
bok. Mar. Magd.; dwóch apost. Piot. i Jaku;
i św. Jana Chrzc. Na najwyż. punk. kopuł.
drugi Chr. otoczo. przez Seraf. i archanio; Dawi.
Salomo. Zachar. i ewanieli. Nad temi mozai.
prac. grecy i łaciń. robot. ale wpływ Łaciń.
przewa.

W Monreale nad Paler. ma kated. trzy
nawy i naw. poprzecz. i chór z przed. okry. moz.
Około 150 fig. pojedyń. stojących; 138 medal. i 134 obra.
z któr. niejed. ~~zawiera~~ nawet z 15 osób. Cała Histo.
Star. i Now. Zako. w taki sposób. wyo. rozwij.
się na tle złot.; przeraża. przez mnóstwo szczegółów
lub kraj obra. Ogól. wraże. olbrzy.; wiele pięk.
błęd.; nagie ręce. itd: często zbyt. a częs. nabrzmie.;
głow. zwyk. zbyt wielk; ~~fał~~ szaty źle fałdow.
ruchy i gest. częs. zbyt żyw.; figu. odosob. za to
częs. z dobr. pozą, prost. i pięk. godno. Tę nierów.

w wykon. tum. Gersp. przy współpracy. Grek. jur podupad. a Łacinni. ożywio. nową energ. Cało. woli wraże. przez szybk. bez należ. rob. przygoto. Dziś. potrzeb. b. pół wie. na to, co zrobio. podów w kil. lat. Scen. tned. król. jadąc. do Betl. i wiel. inn. wcz. band. pęk.

Mozaj wschod. zrobio. podcz. w opiem. księżo. w ziemi św. w Jerozoli. Betle. i t. d. zob. u Gersp. str. 116 – 120.

Z końca XII stul. szt. mozaj. na Wscho. coraz więc. ustaj., zwłaszcz. po wzięc. Konst. przez Łacinni. w 1204.

Mozai. fran. z 12 stul. przeped. n. p. te które. zrob. op. Suger (1082 – 1152) w St Denis, lub te, któr. zrob. arcybi. Amblardy w Lion. – Gersp. 121.

Mozai. arab. z tego stul. są po więk. częś. z emal. i składa. się z ornam. bez fig. ludz. i zwierząt. – n. p. w Alkazarze (Sewilla), w Alhambrze (Granad.), w meczec. w Kordubie; w meczec. Omara w Jeroz.

Ogół. moż. powied. że mozai. XII stul. na Zach. wykonyw. przy więcz. celys. jest jakob. przygoto. odrodze. sztuk pięk.

Wiek XIII

odznac. się nadzwycz. bogat. produk. Pomij: wielk. robo. wykonc. wewn. w S. Piotr. ze Inno. III. (1198-1216) i w S. Pawl. ze Honor. III (1216-1227), i zwor. na fasad. S. Piotr. ze Grego. IX (1227-1241), bo wszyst. zagin. i są tylk. zna. z rysun. lub z stab. reprodukt. w odbudo. i. Paw. -

W Flor. zacz. w 1225 dekora. Baptyst. Okrą. mozaj. sklep. trybu; kopu. i galer: Sąd ostateczn. W nim wiel. święt; archan; patry; błogosł. i potęp. ale posta. sztyw. i nierozst. Kolor. Chry. podob. do mierzie; wraże. przykr. i zamięszne. Niektó. jedn. figu. w galer. lepiej zrobio. bo pracow. artyś. swoj. warto. Prac. w Kopu. dyryg. Andr. Tafi (1213-1294) któr. sprowad. sob. z Wene. robotn. grec. Techni. ich była dobr. ale gust podupa. Przed Andr. Tafi praco. w trybu. jakiś Jakub ~~Francisz~~ s. Francis. frater - tak się podp. w 1225 w tryb. Z Andr. Tafi pracow. w Kopu. Gaddo Gaddi (1239-1312) któr. oko. 1265 wykon. sam prowo. pod okna „łącząc spos. grec. z meto. Cimabue". Magistr. kaz. mu póź. zrob. Korona. N. P. któr. jeszcz. istn. w Kated.

Andr. Tafi uznacz. się dobr. techni. (zna.

robie. Smaltu od Apollonia: Grek. (lub Włoch. z Wene.) ale ów zaw. był lichy, i trzeb. było zrobi gruntow. restau. któr. dyrygo. Agnolo Gaddi, wnuk. Gadda I. Ale 50 lat po nim okaza. się potrzeb. nowa restau. któr. przepro. Lippo, któr. dod. włas. kompoz. nad drzwia.

W tych czas. Andr. Tafi, Gaddo Gaddi i Jakub franciszk. zacz. mozai. w absyd. tum Pizańs. któr. wykoń. Vicini w 1321. Taki Cimab. miał dozo. nad inne robot. któr. wyko. Tura w 1302

Artyś. toskań. stoj. wów. od razu. powi. że tem rocku. nieść. Grecy. nauczy. Praw. prze. uked. im wpły. grec. robot; to też Gaddo Gaddi gdy przez. w Rzy. dale. od ich wpły. robi więcej lepsze. rzeczy.

W Rzym. zjawia. się oraz więk. kompo. Wed. Gersp. (128) powst. wted. wiel. mozai. w absyd. San Clem. choć. de Rossi odno. ją do czas. Pask. II (1099-1118)

Pap. Mikoł. IV w ciąg. 4 lat swoi. rząd. (1288 -1292) kaz. wykon. obszer. mozai. w absyd. Bazyl. Later. i Mar. Magg. W Later. Jakub Torriti (któr. nie ma nic wspól. z Jakub. francisz.

Na sklep. absy. biust Zbawi. otoczo. 8 aniół.
a nad nim 9ty. Wychod. do poło. z nieb. W sekcyi
zaś niższ. tuż pod sklep. adora. krzyż. Znak Zbawie.
na górze, z któr. wypływ. cztery rze. Raj. Jelen. i baran.
piją z ich wód. Góra rozstępio. anio. broni przystę.
Po lew. stro. widz. obo. krzyż. M.B. przy niej klęcz.
pap. Mikoł. IV, dalej malut. ś. Fran.; po nim ś.ś.
Piotr. i Paw. tej sam. wielko. co N.P. Po praw. stro.
widz. najbliż. krzyż. Jan chrzcic., ś. Anto. padew.
w mniejsz. postać, Jan. Ewanie. i ś. Andrz. Wszyst.
te figu. stoj. na kwiecis. łące, pod któr. rzek. Jord.
do które. spływ. owe czte. rze. raj. Na Jord. dzieci
baw. się stat. i ptak. Pod rzek. fryz was. z napi.:
a pod nim 3a sekc.: przerzne. 4 okn. o złot. tle,
na któr. 10 apost. Oni także stoj. na łąc. i są przedziel.
drzewa. Pomię. Szymo. a Jakub. W klęcz. Jaku. Torriti
w habi. franciszk. z komp. w ręk.: Po drug. stro. klęcz.
Jak. z Camerino, także franciszk. z młot. w ręk.
Z napi. dowiad. się że Jac. Torriti był op. fec.
a Fr. Jac. de Camerino, socius mag. op. is recom-
mendat se etc. [protek. ś. Jero.] . Robo. zało.
rysun. dobr.; propor. fig. i rozkł. części dobr. obmyśl.
W 1308 po pożar.: Gaddo Gaddi, naczyk. Klem. V
naprow. i uzupeł. kompoz. Perspek. przypu. jedn.

że Chrys. na sczeg. abzyd. nie pochod. z V lub VI wie. jak sądz. dawniej, lecz że jest takiż dziet. Jak. Torri jak wor. mozai. — Ościeżu okien są po kolej. alb. z tiem złot. alb. z nieb, ozdob. przew. są alb. kolor. albo złot.

Obok Torri. prac. w Rzy. i okoli. wielk. rodzi. Cosmatów. Ojc. Wawrzy. i syn Jak. prac. w Civita Castellana, drugi syn Luk. w Św. Scholas. (Subiaco) i w Anagni. W Rzym. Jak. i syn jego zrob. medal. na fasad. domu della Trinità (m. Caelius); „Jan, syn mistrz. Kozmy, obyw. rzymsk." zrob. moz. nad grob. kard. Gonsalwa Rodryka (Mar. Magg.). Ten sam Jan „syn mistr. Cosmati" zrob. mozai. nad nagrob. Wilh. Durante, bisk. z Mende (S. Mar. Miner.) Styl Kosmat. jest giętk. i staran; szkod. że nie pozosta. im wskaz. prac

Wiel. malarz Giotto, wezw. do Rzy. w 1298 zrob. u S. Piot. La navicella. dzisiej: jest stab. Kop. zrob. wedł. rys. Bernini'ego w 1673 przez Orazio Manetti. jej losy zob. w Gersp. 147.

117